

Републички хидрометеоролошки завод Србије
Кнеза Вишеслава 66
11000 Београд
Република Србија

МЕСЕЧНИ БИЛТЕН ЗА СРБИЈУ

МАЈ 2020. године

Београд, 5. јун 2020. године

Одељење за мониторинг климе и климатске прогнозе
Сектор Националног центра за климатске промене, развој климатских модела и оцену
ризика елементарних непогода
web: <http://www.hidmet.gov.rs>
mail: office@hidmet.gov.rs

САДРЖАЈ

ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА.....	1
Средња месечна температура ваздуха.....	1
Максимална температура ваздуха	3
Минимална температура ваздуха	4
ПАДАВИНЕ.....	6
ОБЛАЧНОСТ, ВЕДРИ И ТМУРНИ ДАНИ.....	10
ТРАЈАЊЕ СИЈАЊА СУНЦА (ОСУНЧАВАЊЕ).....	12
ПРЕГЛЕД СИНОПТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ*	13
ПРИЛОЗИ	14
Средња температура ваздуха	14
Максимална температура ваздуха	18
Минимална температура ваздуха	22
Падавине	26

- ❖ *Средња температура ваздуха током маја је била у домену хладно и нормално, а на Палићу веома хладно*
- ❖ *Превазиђени су апсолутни максимуми температуре ваздуха за мај у Краљеву, Нишу, Лесковцу и Куршумлији*
- ❖ *Топлотни талас је забележен на подручју Димитровграда у трајању од пет дана*
- ❖ *Веома кишан мај у Смедеревској Паланци, кишан у централној Србији, делу западне, источне и североисточне Србије, а сушан на Палићу*

ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА

Средња месечна температура ваздуха

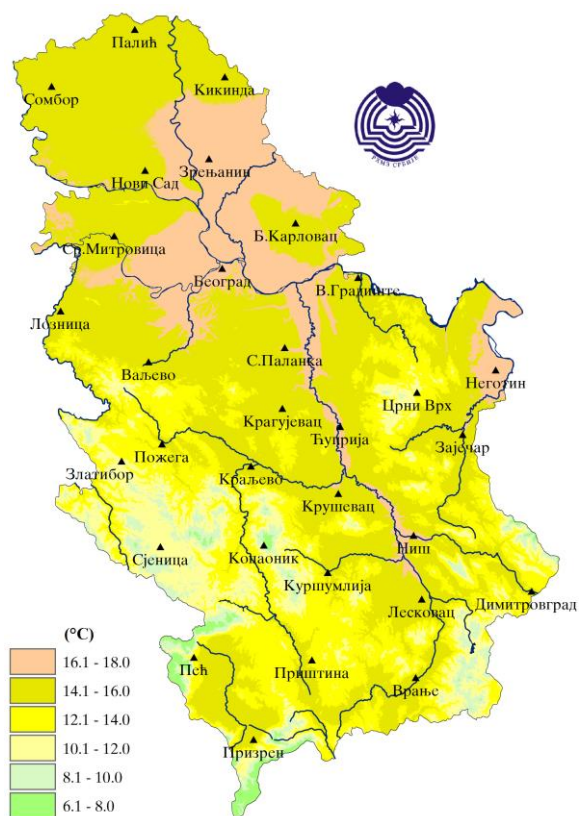
Средња температура ваздуха током маја је била у интервалу од 14,4°C у Пожеги до 17,6°C у Неготину, а у Београду 16,6°C, док је у планинским пределима била од 7,2°C на Копаонику до 11,4°C на Златибору (Слика 1).

Одступање средње месечне температуре ваздуха од нормале¹ за референтни период 1981–2010. било је од -1,7°C на Палићу до 0,1°C у Куршумлији и Димитровграду, а у Београду -1,5°C (Слика 2).

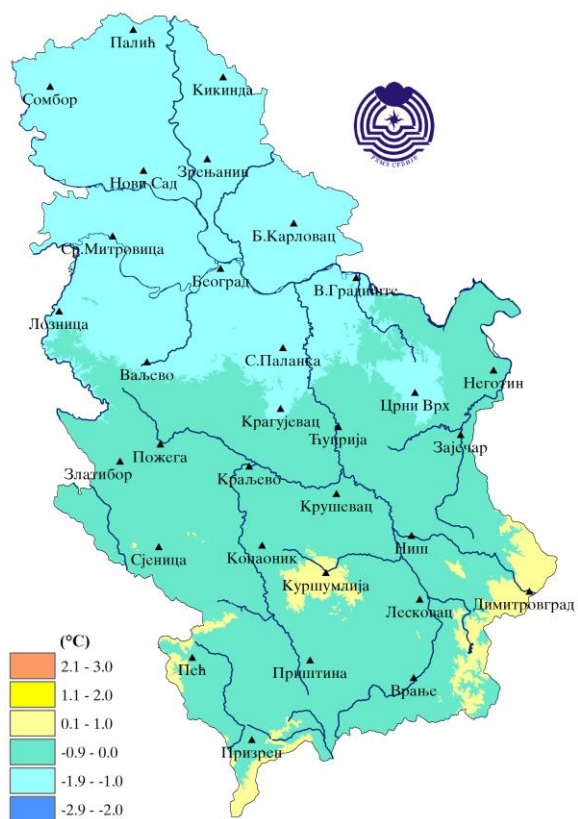
Средња температура ваздуха, према методи перцентиала², током маја је у већем делу земље била у категорији хладно и нормално, док је у категорији веома хладно била на Палићу (Слика 3).

¹ Под појмом *нормала* подразумева се *климатолошка стандардна нормала*, тј. средња вредност климатског елемента израчуната за период од 1. јануара 1981. до 31. децембра 2010.

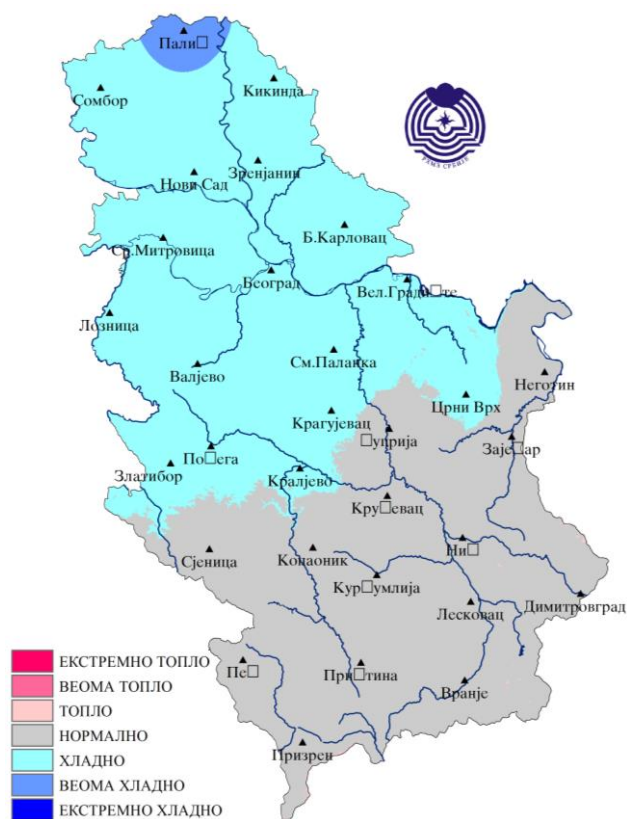
² *n*-ти перцентил неке величине је она вредност посматране величине испод које се налази *n* процената података претходно поређаних у растући низ

Слика 1. Просторна расподела средње месечне температуре у (°C)

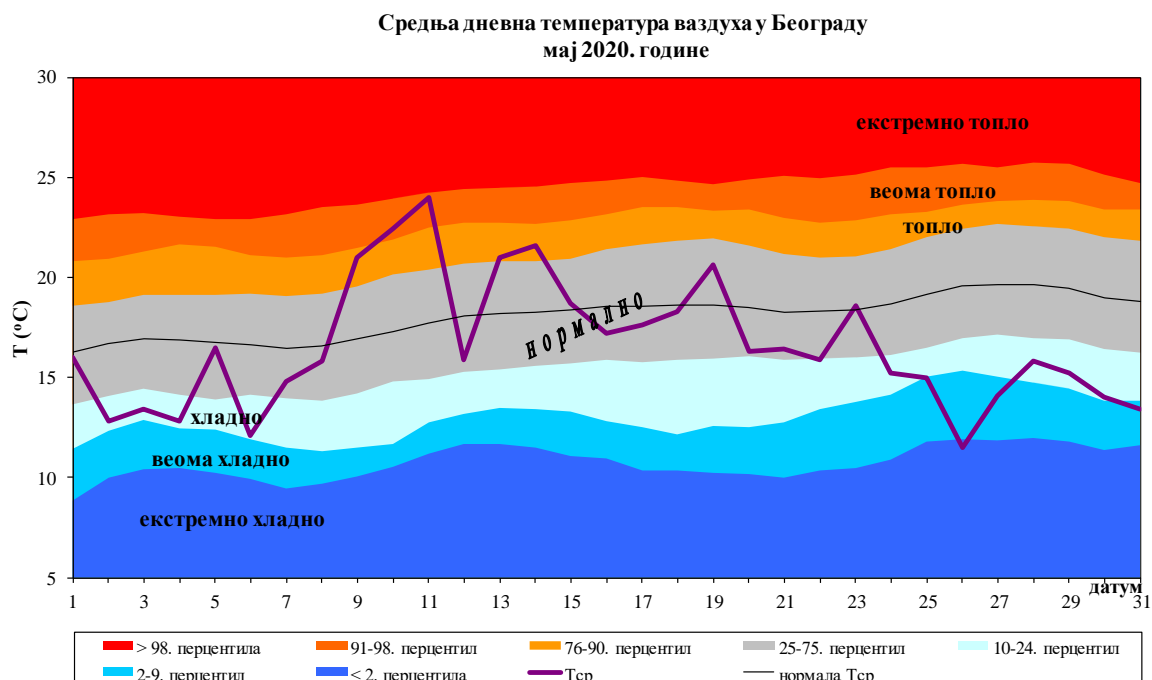

Слика 2. Просторна расподела одступања средње месечне температуре у (°C) од нормале за референтни период 1981–2010.

Слика 3. Просторна расподела средње месечне температуре одређене методом перцентила

Средња дневна температура ваздуха у Београду је према методи перцентиља, током већег дела маја била у категорији нормално и хладно. Почетком друге декаде била у категоријама од топлог до веома топлог, а крајем треће декаде је била у категоријама од хладног до екстремно хладног (Слика 4). Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентиљи за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази се у [прилогу](#).

Слика 4. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентиљи у Београду

Максимална температура ваздуха

Средња максимална температура ваздуха је током маја била у интервалу од 21,0°C у Ваљеву до 23,2°C у Неготину, а у Београду је износила 21,6°C. У планинским крајевима је средња максимална мајска температура ваздуха била од 11,2°C на Копаонику до 17,5°C у Сјеници.

Према методи перцентиља средња месечна максимална температура ваздуха је била у категоријама хладно и нормално.

Највиша максимална дневна температура ваздуха за мај у Србији је забележена у Куршумлији и Нишу 15. маја и износила је 35,8°C, док је у Београду највиша дневна температура ваздуха износила 28,4°C, а измерена је 10. маја.

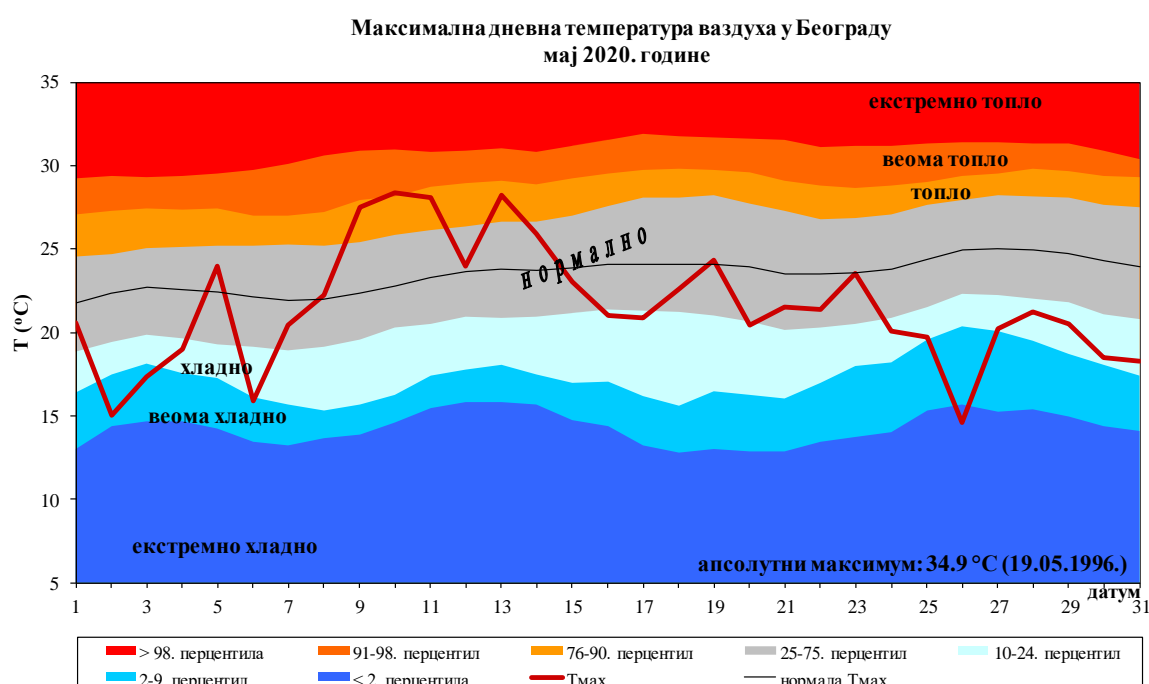
У Куршумлији је са измерених 35,8°C, 15. маја превазиђен дотадашњи апсолутни максимум температуре за мај који је износио 34°C а измерен је 30. маја 1969. године. У Нишу је такође превазиђен апсолутни максимум температуре за мај, са измерених 35,8°C, а претходни максимум је забележен 27. маја 1950. године и износио је 35,3°C. У Краљеву је 15. маја са измерених 35°C, превазиђен дотадашњи апсолутни максимум, који је регистрован 30. маја 1969. године и износио је 34,7°C. Превазиђен је апсолутни максимум за мај у Лесковцу са 35°C колико је осмотрено 15. маја, а претходни максимуми су регистровани 27/30. маја 1950/1969. године.

Током маја регистрован је један топлотни талас³ у трајању од пет дана у Димитровграду, почео је 13. маја а завршио се 17. маја.

Летњи дани⁴ су регистровани у већем делу Србије, изузев на Копаонику и Црном Врху. Број летњих дана био је у интервалу од четири у Лозници, Сремској Митровици и Банатском Карловцу до 12 у Лесковцу, Димитровграду и Врању, док је у брдско-планинским пределима забележено до четири летња дана.

У Нишу су забележена четири тропска дана⁵, у Куршумлији, Лесковцу, Димитровграду и Врању три тропска дана, два у Ћуприји и Врању, док су у Банатском Карловцу, Крагујевцу, Неготину, Пожеги, Краљеву и Зајечару по један.

Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Београду, током марта 2020. године, приказан је на слици 5, док се за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази у [прилогу](#).

Слика 5. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Београду

Минимална температура ваздуха

Средња минимална температура ваздуха је током маја била у интервалу од 8,8°C у Зајечару до 12,1°C у Београду. У планинским пределима је средња минимална температура ваздуха била у интервалу од 3,8°C на Копаонику до 7,5°C на Златибору.

Према методи перцентила средња месечна минимална температура ваздуха је у већем делу земље била у категорији нормално, веома хладно је било на Палићу, у Кикинди и

³ Топлотни талас је, према методи перцентила, период током кога је максимална дневна температура ваздуха у домену веома топло и екстремно топло пет и више дана

⁴ Летњи дан је по дефиницији дан са максималном дневном температуром ваздуха од 25°C и више

⁵ Тропски дан је по дефиницији дан са максималном дневном температуром ваздуха 30°C и више

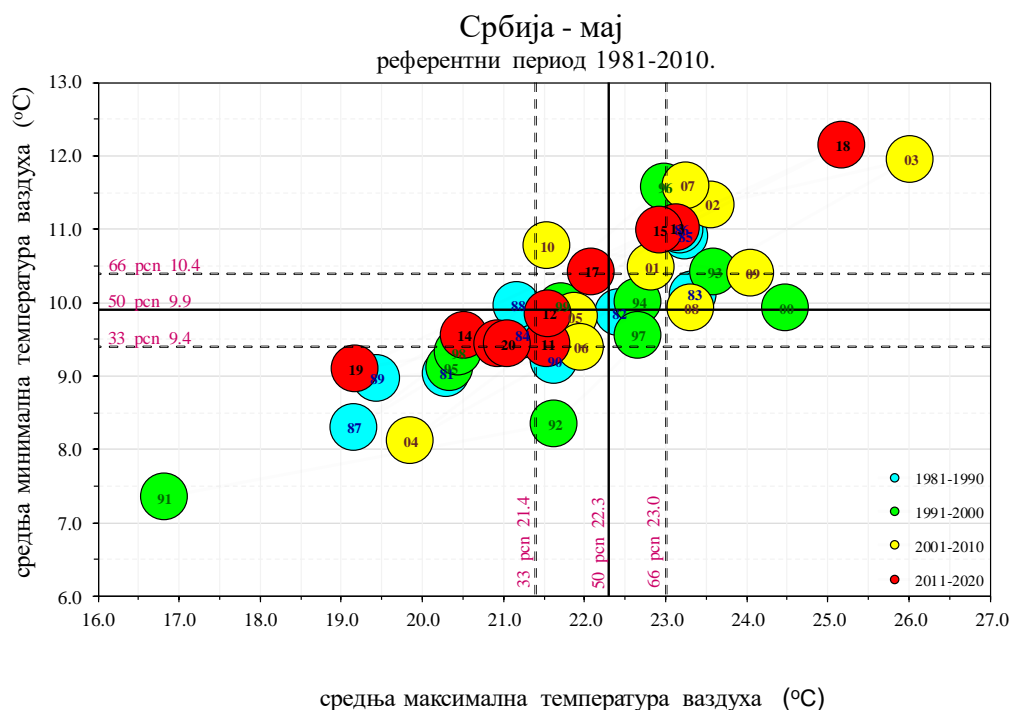
Великом Градишту, док је хладно било у Новом Саду, Зрењанину, Сремској Митровици и на Црном Врху.

Најнижа минимална дневна температура ваздуха од $-2,8^{\circ}\text{C}$ забележена је 5. маја на Сјеници. У нижим пределима најнижа дневна температура ваздуха је регистрована у Лесковцу такође 5. маја и износила је $1,8^{\circ}\text{C}$, а у Београду је 4. маја измерена минимална дневна температура ваздуха од $7,3^{\circ}\text{C}$.

На Копаонику је током маја забележено шест мразних дана⁶, на Сјеници три, док у осталом делу Србије нису регистровани мразни дани.

У Куршумлији су забележене две тропске ноћи⁷, док је по једна регистрована у Београду, Краљеву и Нишу.

На слици 6 приказана је оцена минималне и максималне температуре ваздуха у Србији за мај према расподели терцила у односу на референтни период 1981-2010. Може се уочити да су максимална и минимална температура ваздуха у доњем терцилу.

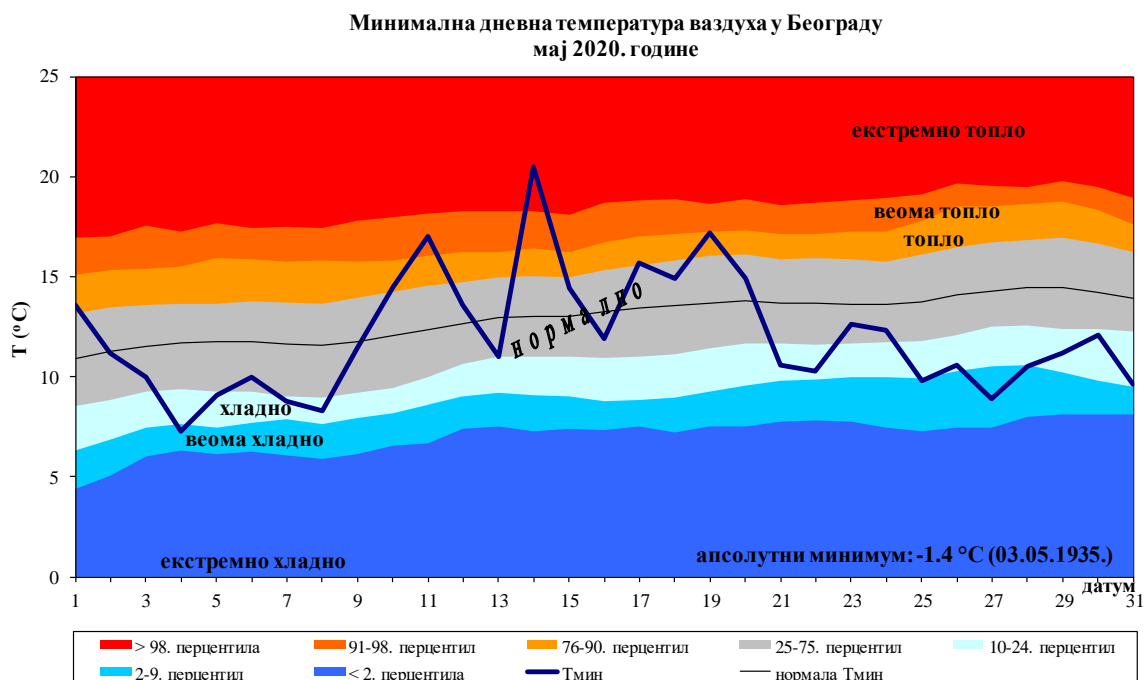

Слика 6. Средња месечна минимална и максимална температура ваздуха и њихови припадајући терцили у Србији у односу на референтни период 1981-2010

Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Београду, током маја 2020. године, приказан је на слици 7, док се за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази у [прилогу](#).

⁶ Мразни дан је по дефиницији дан са минималном дневном температуром ваздуха нижом од 0°C

⁷ Тропска ноћ је по дефиницији дан са минималном дневном температуром ваздуха 20°C и више

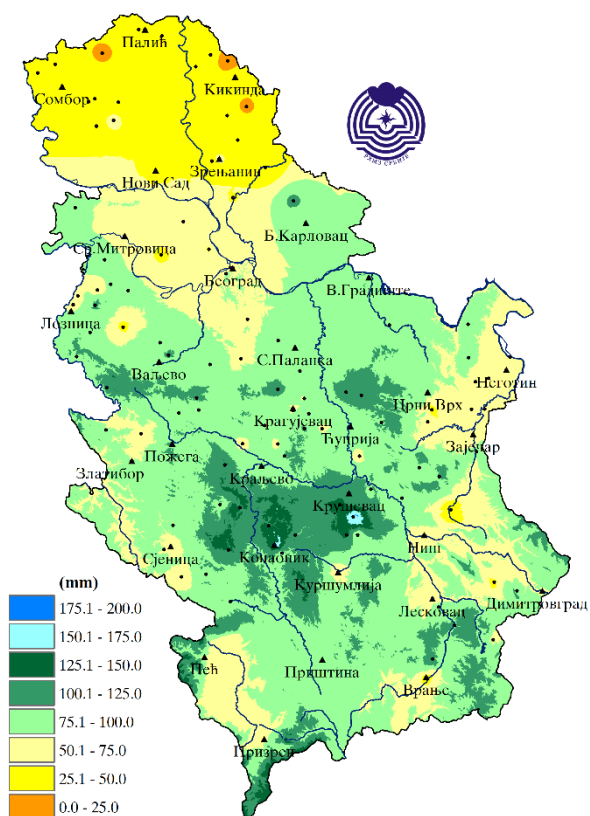
Слика 7. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Београду

ПАДАВИНЕ

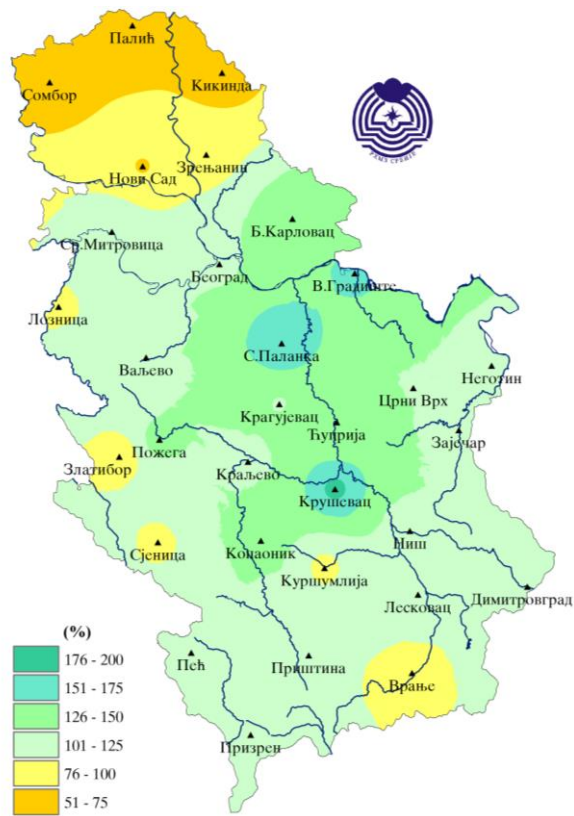
Током маја забележена количина падавина је била у интервалу од 28,3 mm на Палићу до 103,1 mm у Крушевцу, а на планинама од 67,4 mm у Сјеници до 155,5 mm на Копаонику, док је у Београду регистровано 70,9 mm кише (Слика 8).

Укупна количина падавина у односу на нормалу за референтни период 1981-2010. је била од 51 % на Палићу до 181% у Крушевцу (Слика 9).

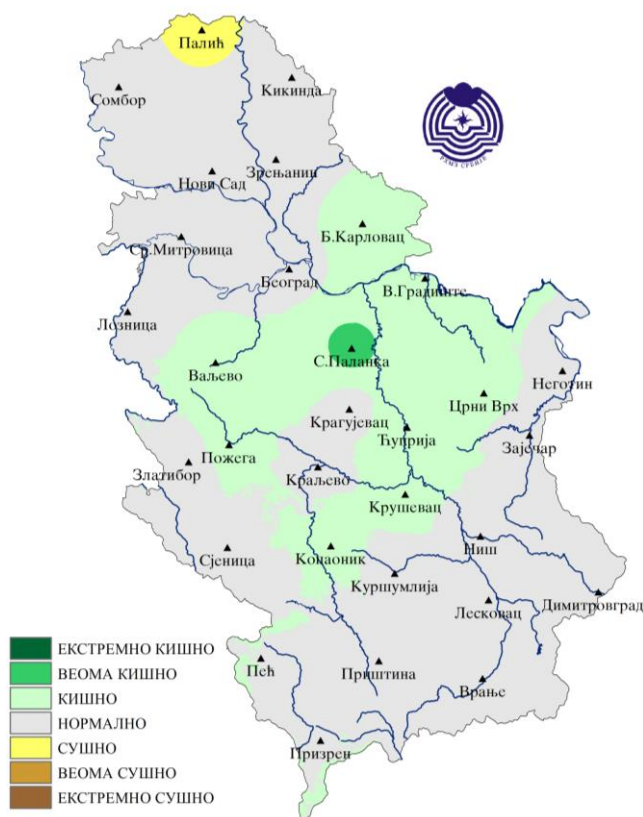
Према методи перцентила количина падавина је у већем делу земље била у категорији нормално, док је кишно било у Банатском Карловцу, Ваљеву, Великом Градишту, Црном Врху, Пожеги, Копаонику, Крушевцу и Ћуприји, а веома кишно у Смедеревској Паланци. Сушно је било на Палићу (Слика 10).

Слика 8. Просторна расподела месечне количине падавина у милиметрима на основу података са 28 Главних, 25 климатолошких и 76 падавинских метеоролошких станица

Слика 9. Просторна расподела месечне количине падавина у процентима од нормале за референтни период 1981–2010.

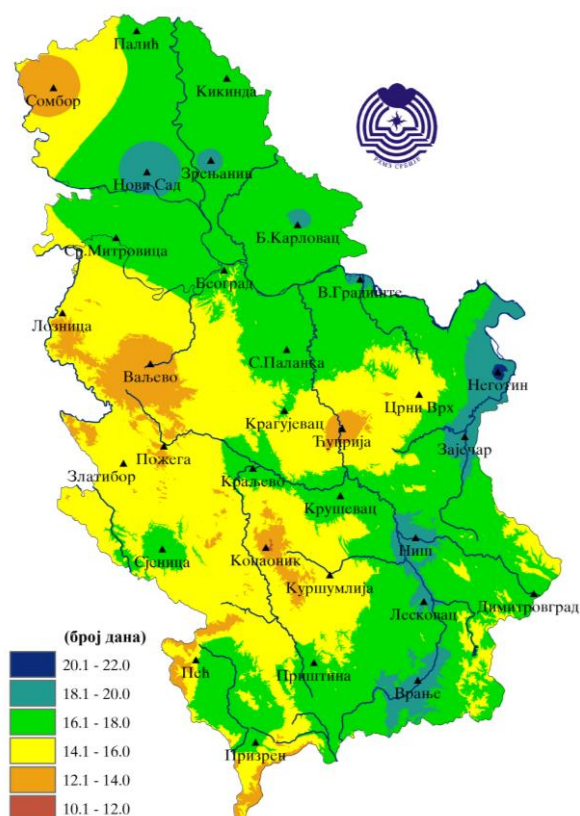

Слика 10. Месечна количина падавина одређена методом перцентиала

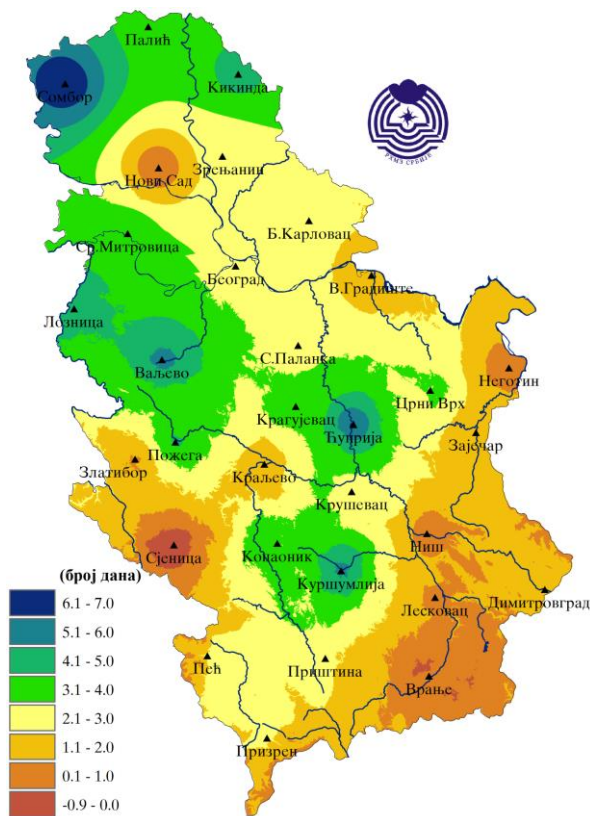
Највећа дневна количина падавина регистрована је у Димитровграду 21. маја и износила је 35,0 mm. У Београду је максимална дневна количина падавина измерена 27. маја и износила је 18,5 mm.

Број дана са падавинама је током маја био у интервалу од 12 дана у Неготину до 20 дана на Копаонику, а у Београду 16 дана (Слика 11). Забележени број дана са падавинама је у већем делу Србије за један до пет дана већи од просека (Слика 12).

Забележена су по два дан са количином падавина од 20 mm и вишом у Банатском Карловцу, Великом Градишту, Смедеревској Паланци и Крушевцу, док је по један дан регистрован у Крагујевцу, Црном Врху, Неготину, Пожеги, Копаонику, Ћуприји, Зајечару и Димитровграду.

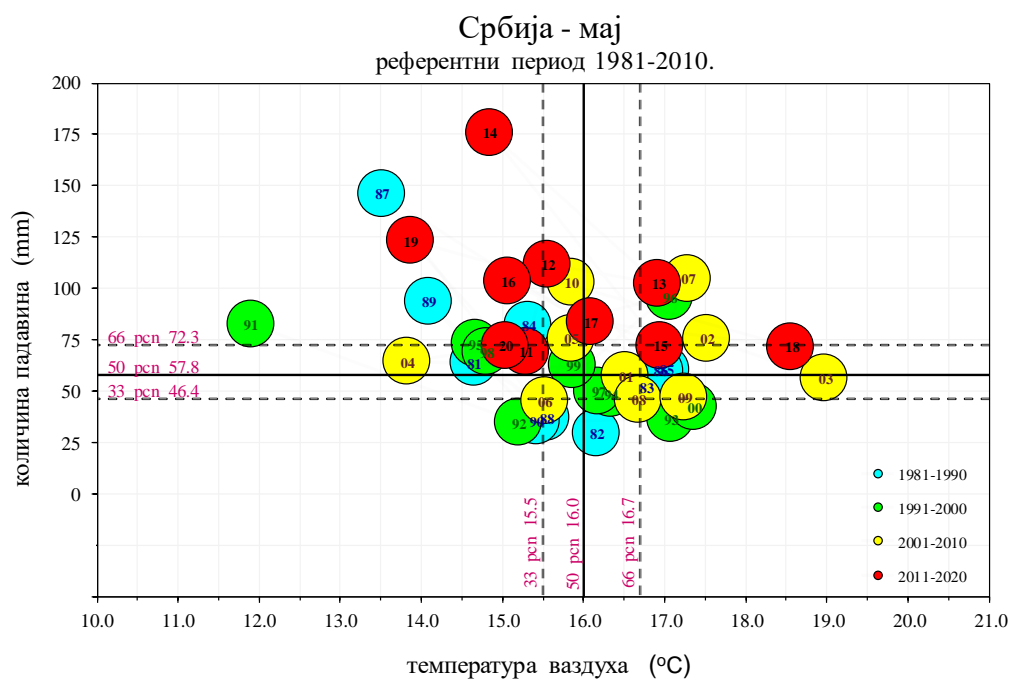

Слика 11. Просторна расподела броја дана са падавинама

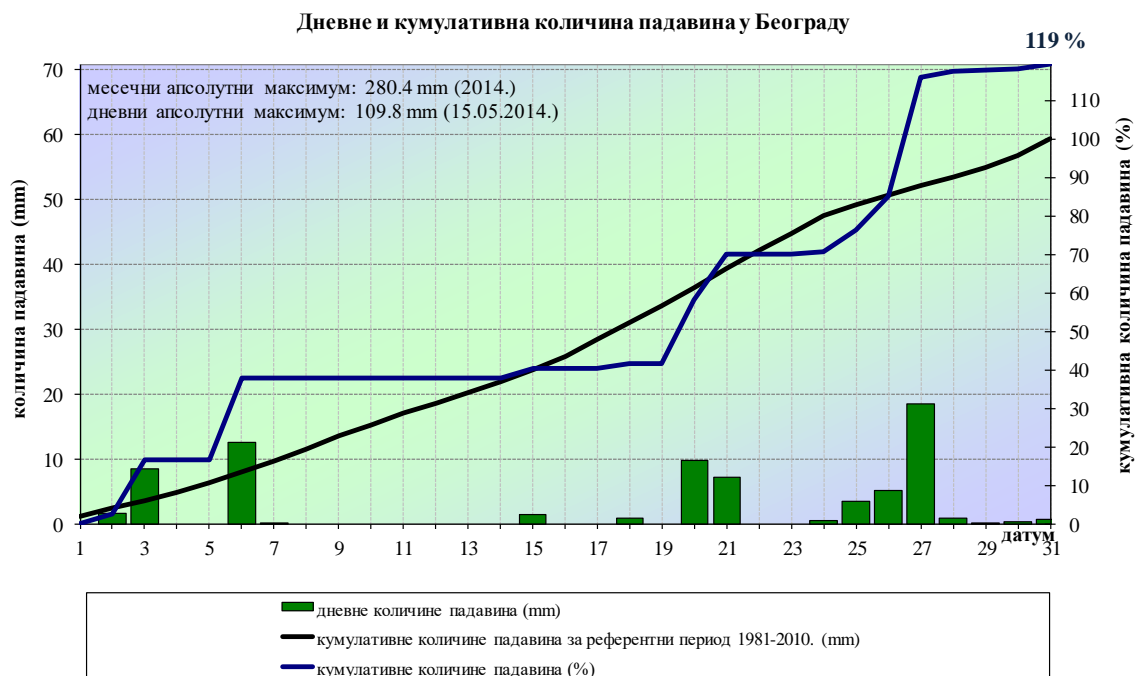
Слика 12. Просторна расподела одступања броја дана са падавинама

На слици 13 приказана је оцена температуре ваздуха и количине падавина у Србији за мај према расподели терцила у односу на референтни период 1981-2010. Може се уочити да је мај 2020. године са температуром ваздуха испод просечних вредности и количином падавина у горњем терцилу.

Слика 13. Средња месечна температура ваздуха и количина падавина и њихови припадајући терцили у Србији у односу на референтни период 1981-2010

Дневне и кумулативне количине падавина са уравнатим нормалама 1981-2010. за мај у Београду приказане су на слици 14, док се за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази у [прилогу](#).

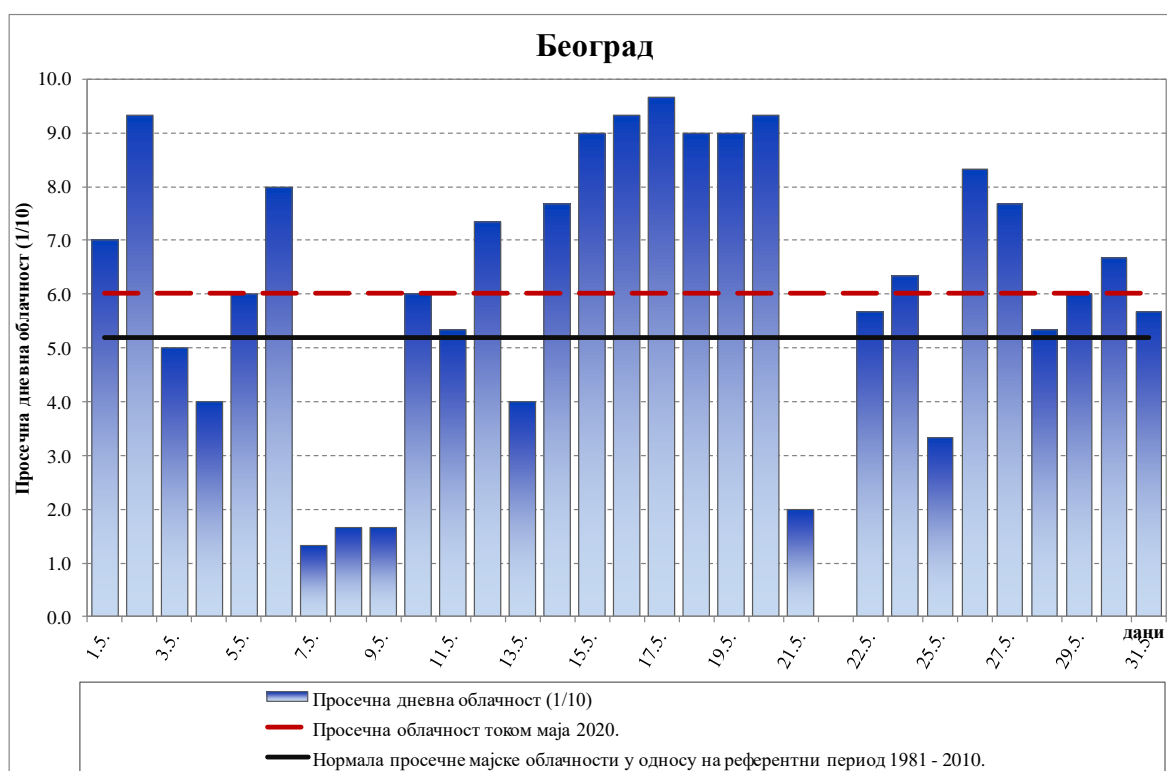
Слика 14. Дневне и кумулативне количине падавина у Београду

ОБЛАЧНОСТ, ВЕДРИ И ТМУРНИ ДАНИ

Средња мајска облачност у Србији је била у домену просечних вредности, у интервалу од 6/10 до 7/10. Просечна дневна облачност током маја у Београду, на Копаонику и Палићу представљена је на сликама 15, 16 и 17.

У већем делу Србије забележено је од један до четири ведра дана⁸, сем у Куршумлији, Врању и Димитровграду. Осмотрени број ведрих дана је у већем делу земље за један до четири дана мањи од просека за мај.

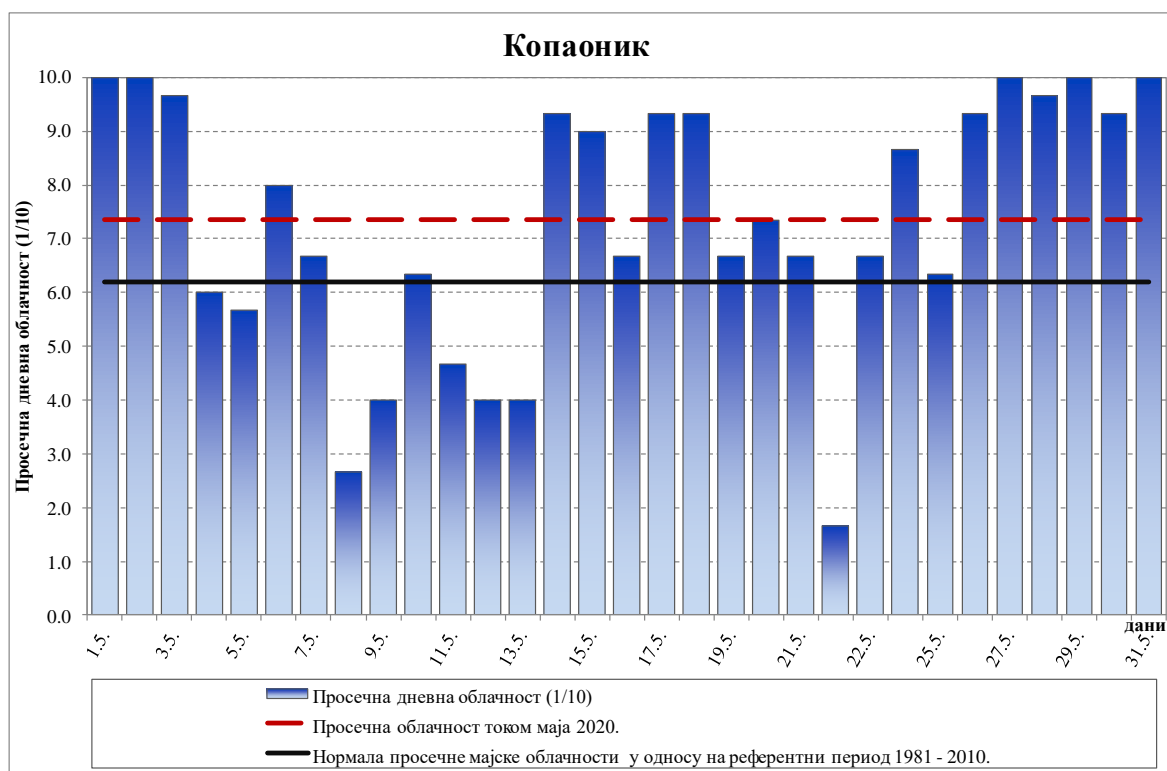
У Србији је током маја регистровано од четири до 17 тмурних дана⁹, што је у већини места за један до седам дана више од просека за мај. У Београду је забележено осам тмурних дана.

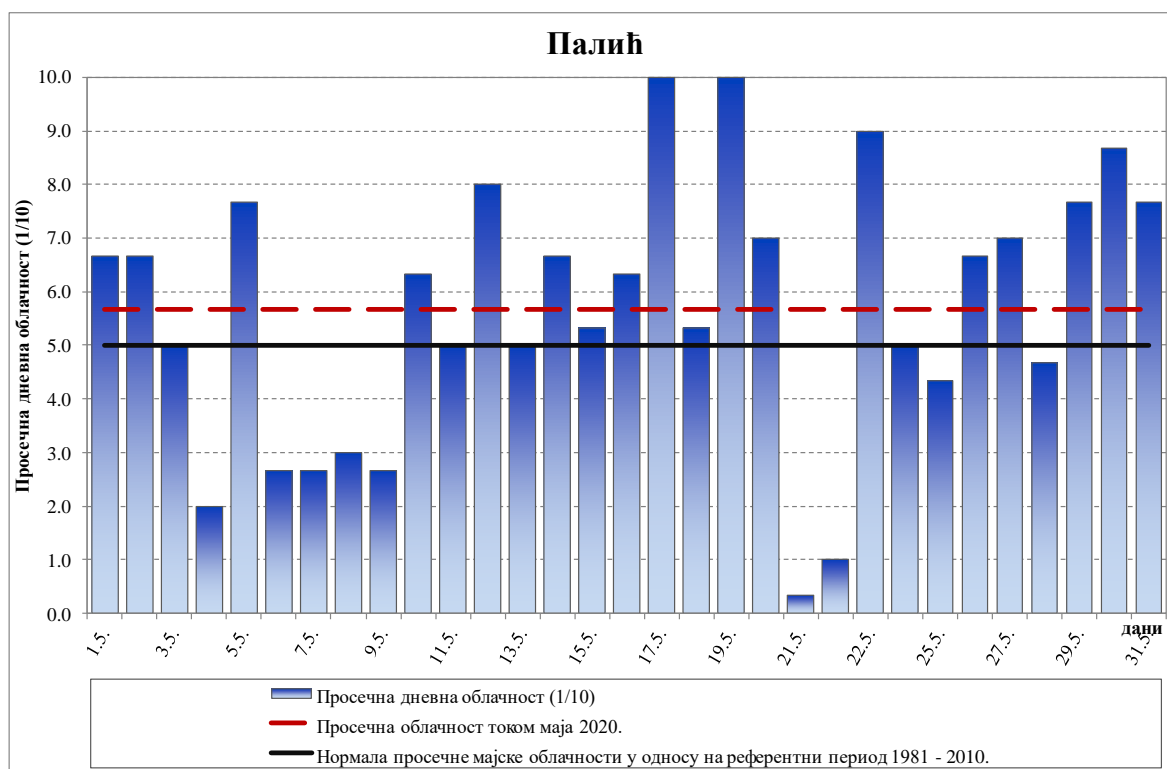
Слика 15. Просечна дневна облачност у Београду

⁸ Вудар дан је по дефиницији дан са облачношћу мањом од 2/10

⁹ Тмуран дан је по дефиницији дан са облачношћу већом од 8/10

Слика 16. Просечна дневна облачност на Копаонику

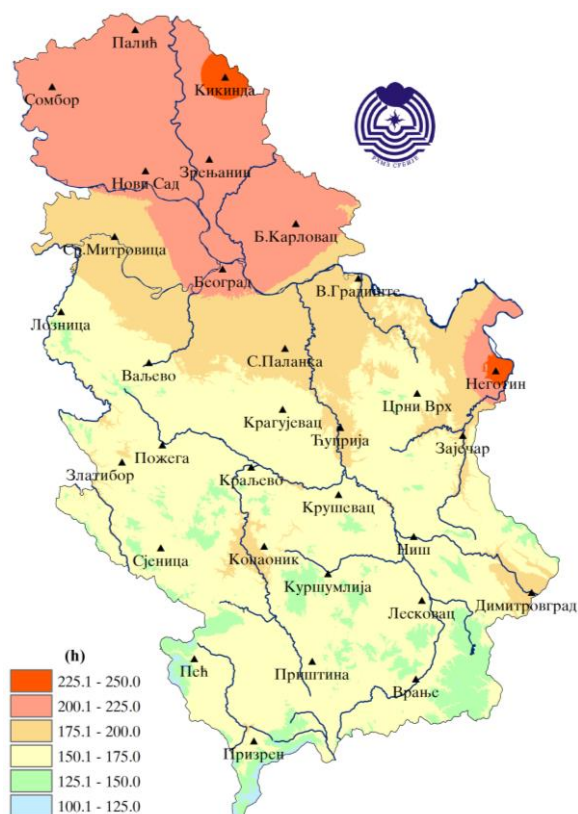

Слика 17. Просечна дневна облачност на Палићу

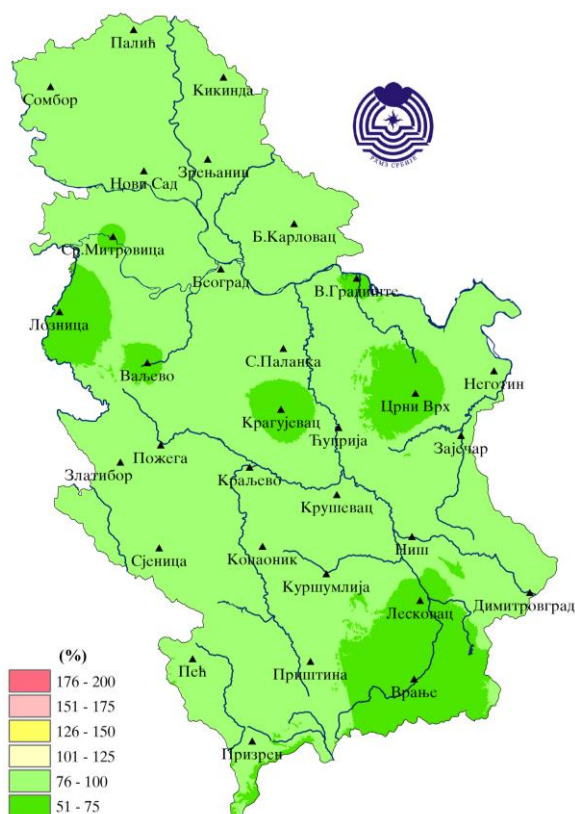
ТРАЈАЊЕ СИЈАЊА СУНЦА (ОСУНЧАВАЊЕ)

Осунчавање је током маја било у интервалу од 151,8 часова на Црном Врху до 233,9 часова у Неготину (Слика 18).

Трајање сијања сунца је било од 67% у Лозници до 97% у Пожеги у односу на нормалу за референтни период 1981-2010. (Слика 19).

Слика 18. Осунчавање у часовима

Слика 19. Осунчавање у процентима од нормале за референтни период 1981–2010.

***Напомена:** Климатска анализа метеоролошких елемената урађена је на основу прелиминарних података са 28 Главних метеоролошких станица

ПРЕГЛЕД СИНОПТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ*

Североатланске и арктичке циклоналне активности, таласи влажног ваздуха, плитки и дубоки поремећаји у зоналној струји преко Балканског полуострва; крајем месеца висинска циклонална циркулација и кружење влаге; променљиво облачно, кишовито и неколико осетних температурних промена

Почетком месеца развијен циклон на северозападу Европе, затим у Бискајском као и у Ђеновском заливу, запад-северозападна струја и серије фронтова са запада и северозапада преко нашег подручја. Истовремено, развој висинског циклона на североистоку континента и одржавање северозападног стујања. Од 7. маја упостављање антициклона у приземљу, а затим и гребена са осом преко централног Балкана. Најпре променљиво и падавинско време, местимично киша и пљускови, а затим стабилно и врло топло неколико дана крајем прве декаде.

У току друге декаде доминантно зонално струјање са повременим плитким деформацијама у меридионалном правцу и адвекцијом влажног ваздуха, а услед развоја нових циклона на северу и западу континента. Променљиво облачно време, на југу и југоистоку и веома топло, местимично са слабом краткотрајном кишом, чешћом на северу земље.

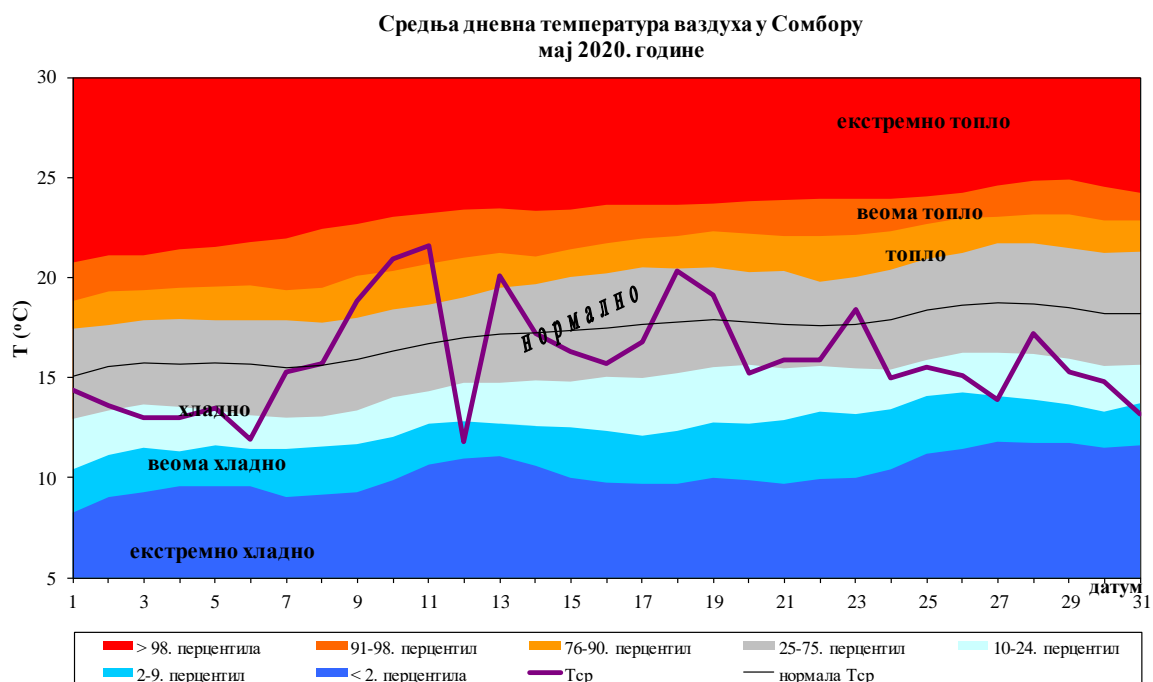
Затим, крајем друге декаде, циклонална активност из западног Средоземља и таласи влажног ваздуха у његовом склопу донели су местимично кишу и локалне пљускове са грмљавином, интензивнијим на југу и истоку земље.

Краткотрајна пауза, релативно топло и суво време услед успостављања гребена и утицаја приземног антициклона, уследила је у току пар дана треће декаде.

Потом, од 24. маја, најпре пролазак хладног атмосферског фронта са северозапада, а затим и развој, а све до краја месеца и одржавање висинске циклоналне циркулације са центром на истоку континента. Изнад наших предела одржавање север-североисточног висинског стујања и периферије приземног антициклона са северозапада Европе, ниске вредности геопотенцијала и релативно хладно време, повремено са кишом и локалним пљусковима са грмљавином, местимично и обилном кишом за кратак временски период.

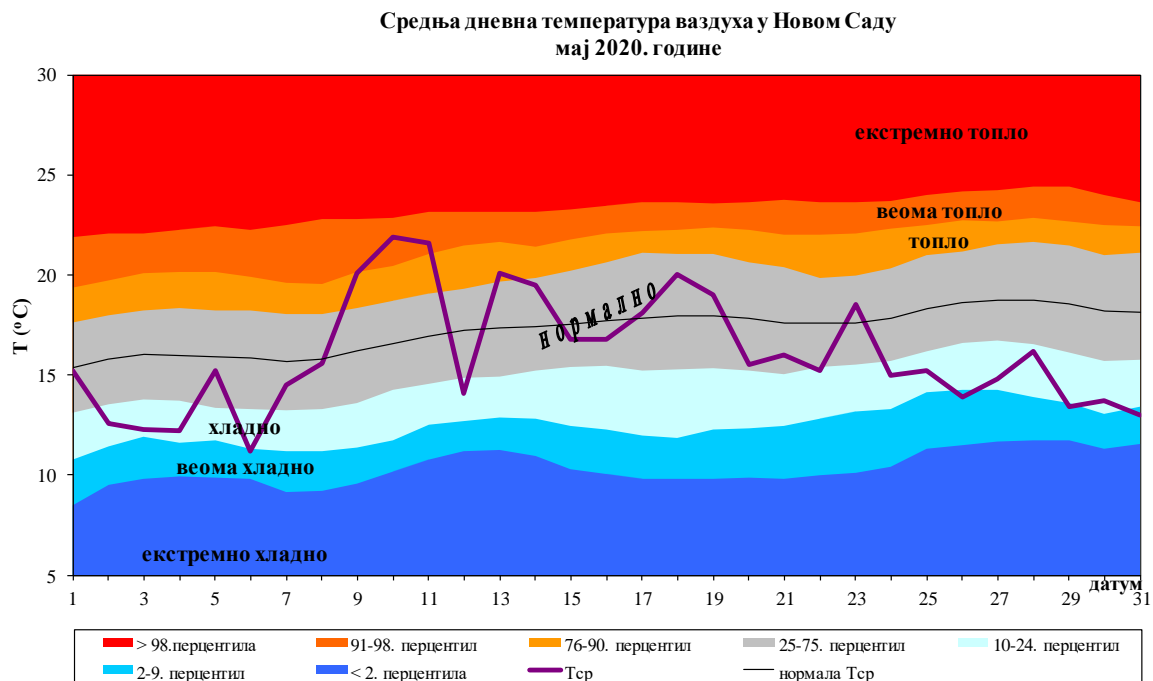
* Национални центар за хидрометеоролошки систем ране најаве и упозорења

ПРИЛОЗИ

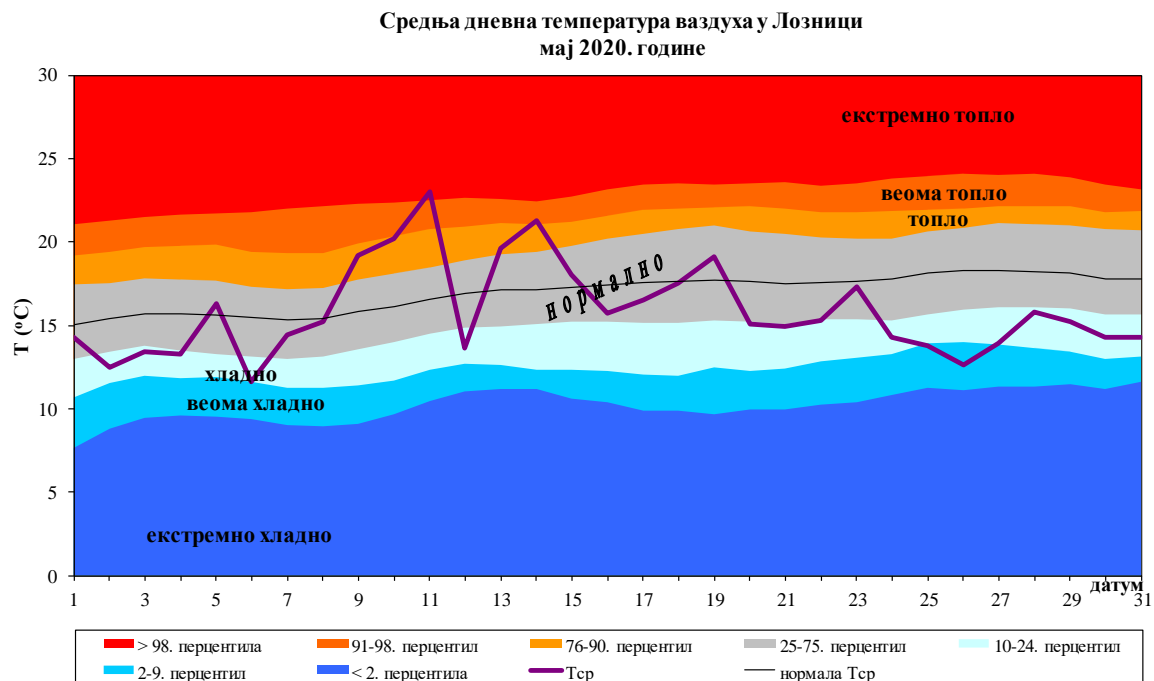

Средња температура ваздуха

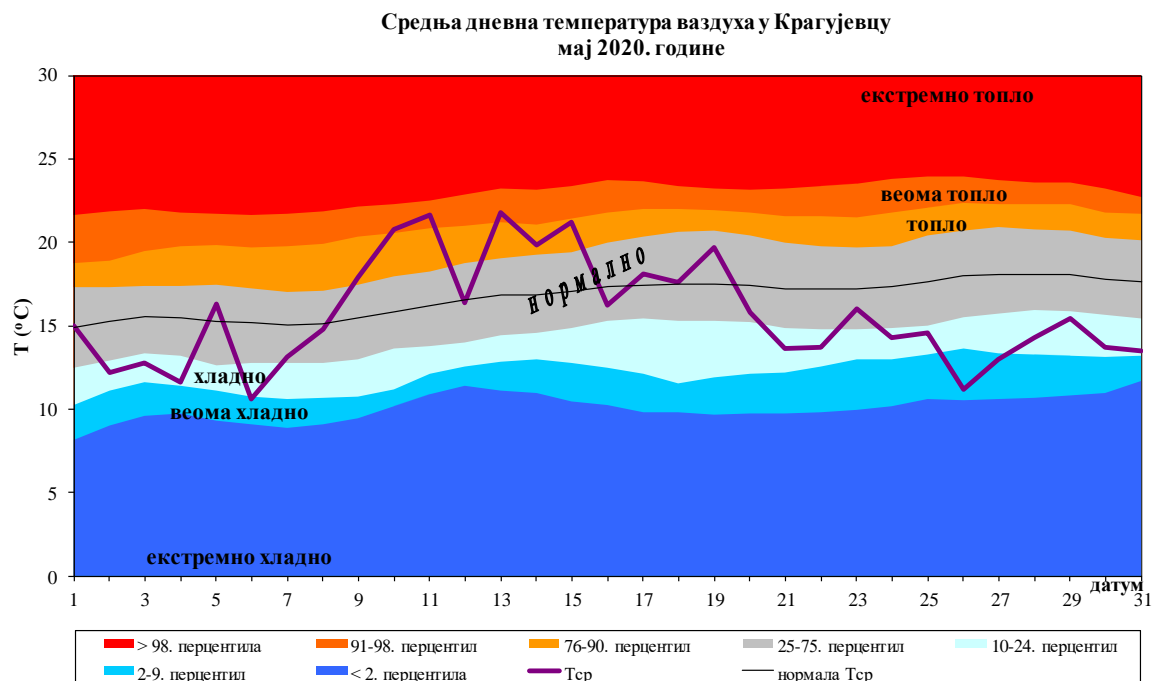
Прилог 1. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Сомбору

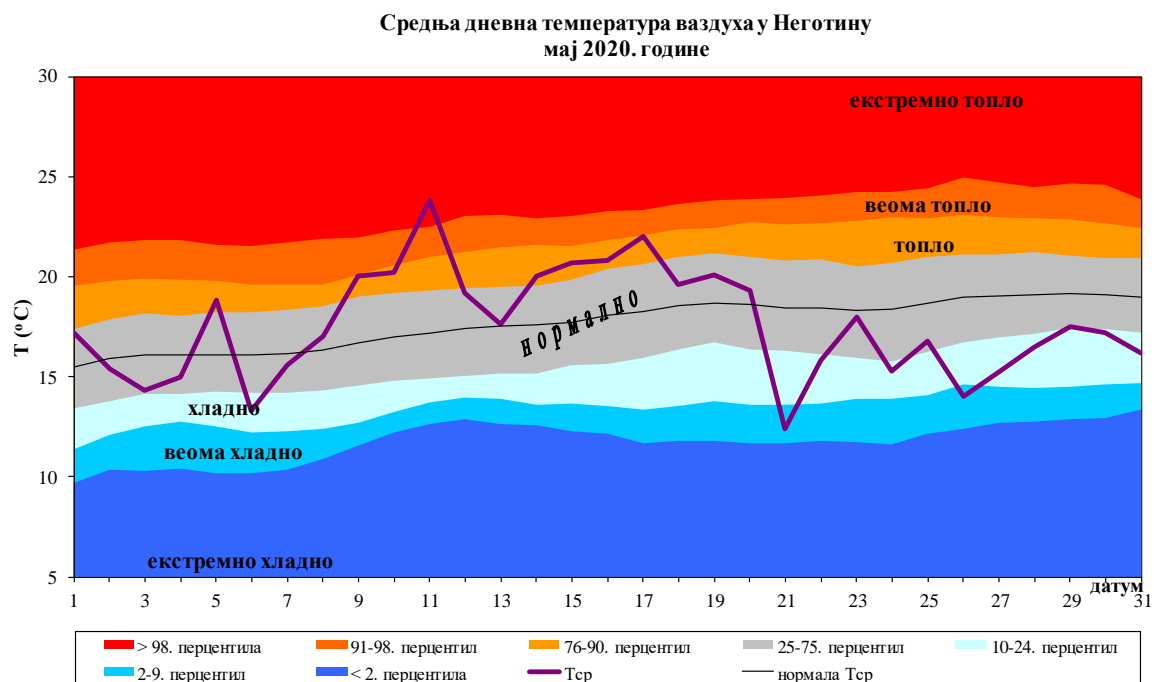
Прилог 2. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Новом Саду

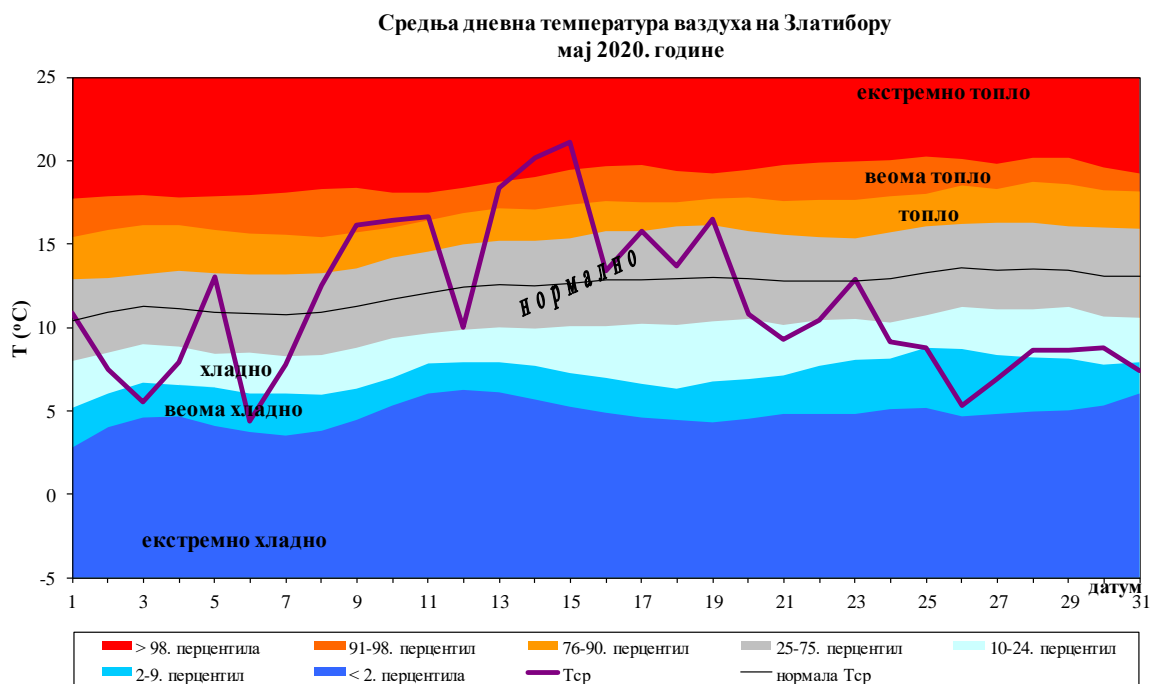
Прилог 3. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентици у Лозници

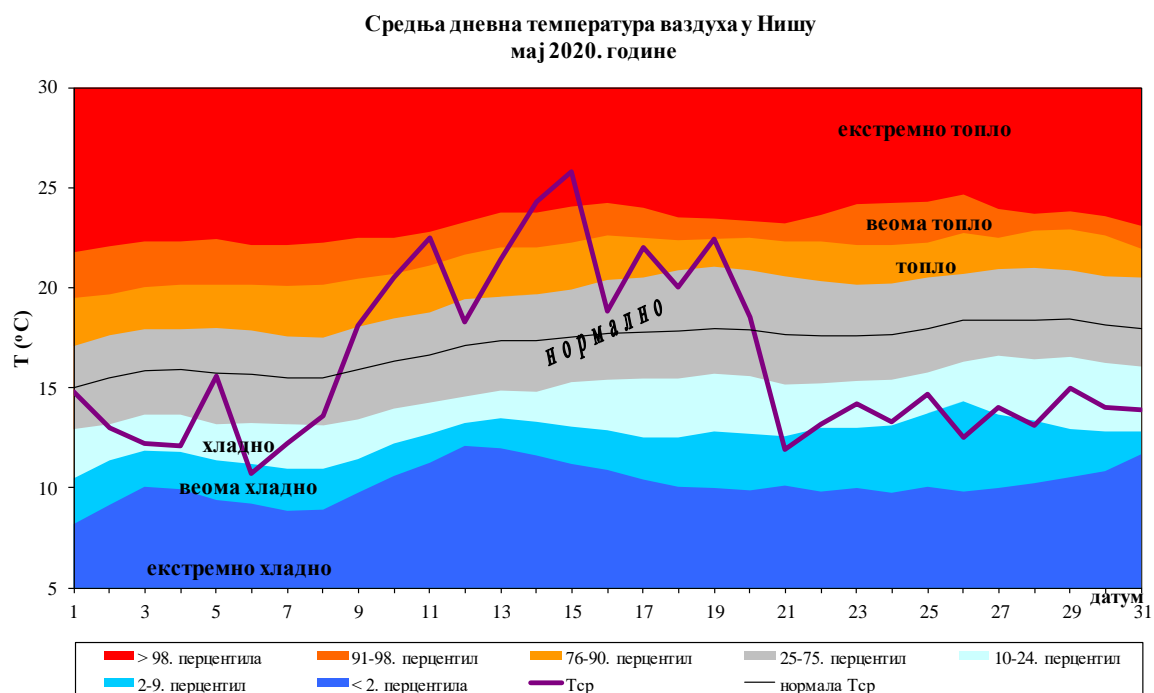
Прилог 4. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентици у Крагујевцу

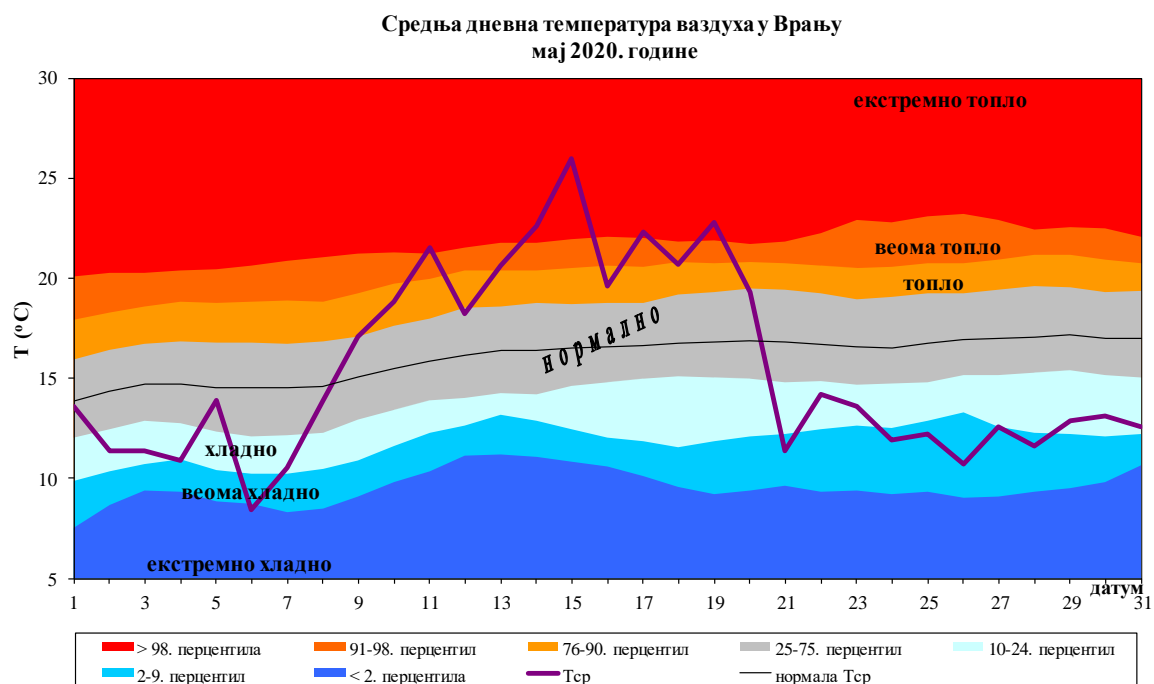
Прилог 5. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Неготину

Прилог 6. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перценти на Златибору

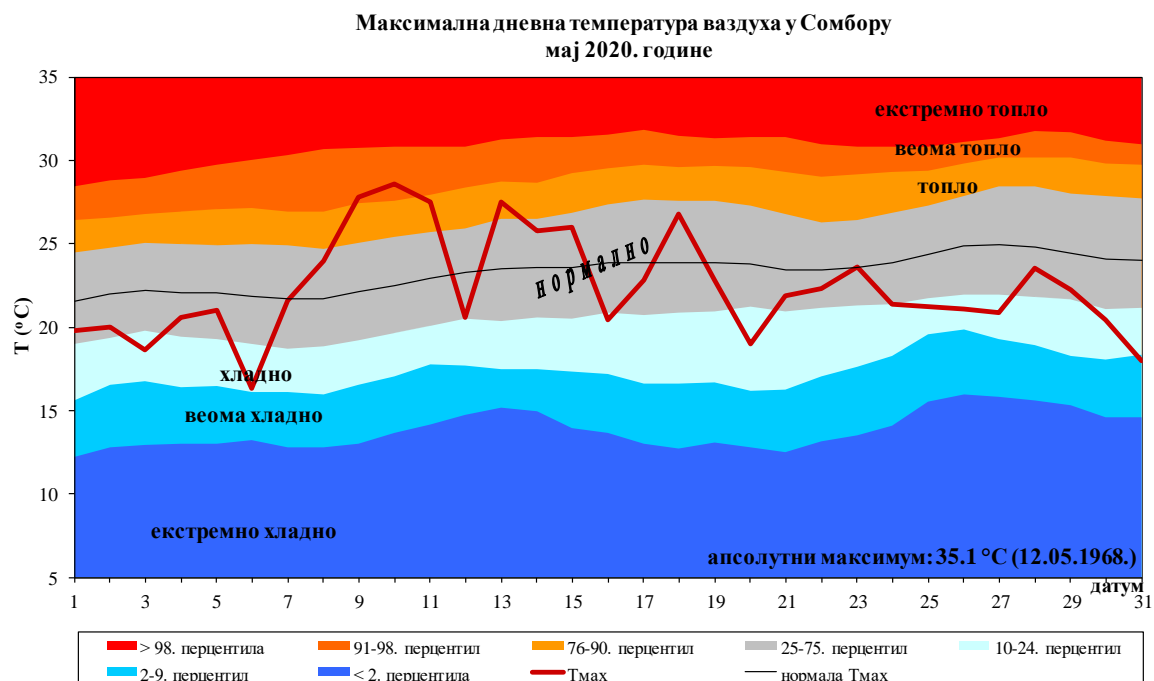

Прилог 7. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Нишу

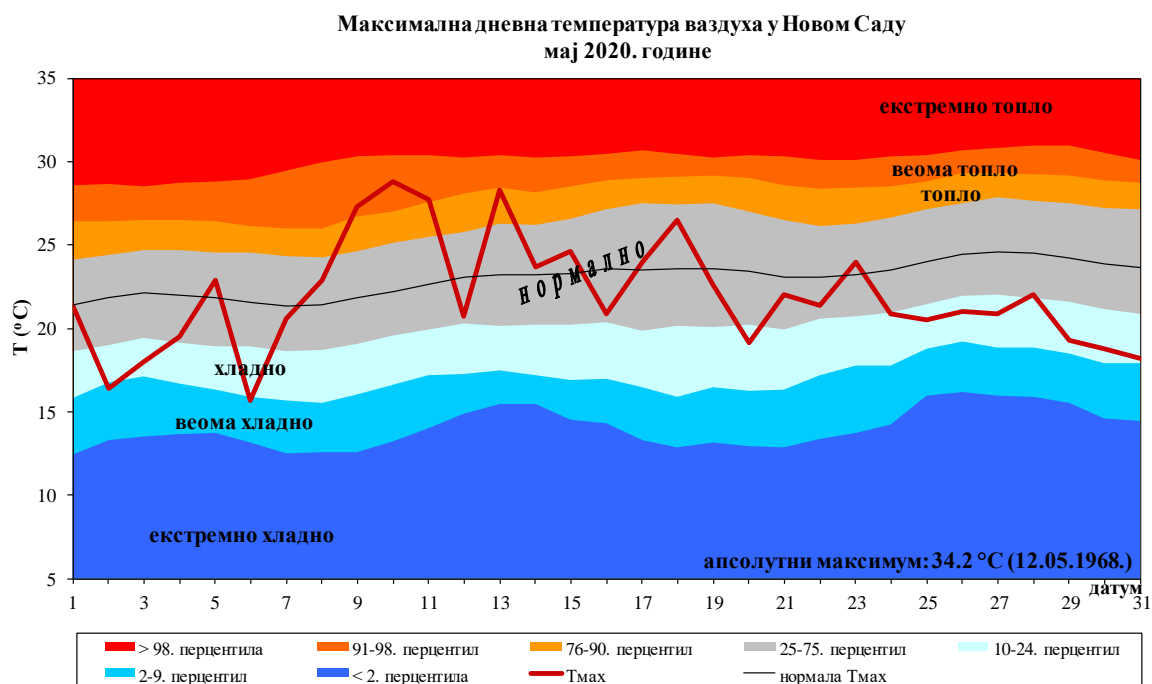

Прилог 8. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Врању

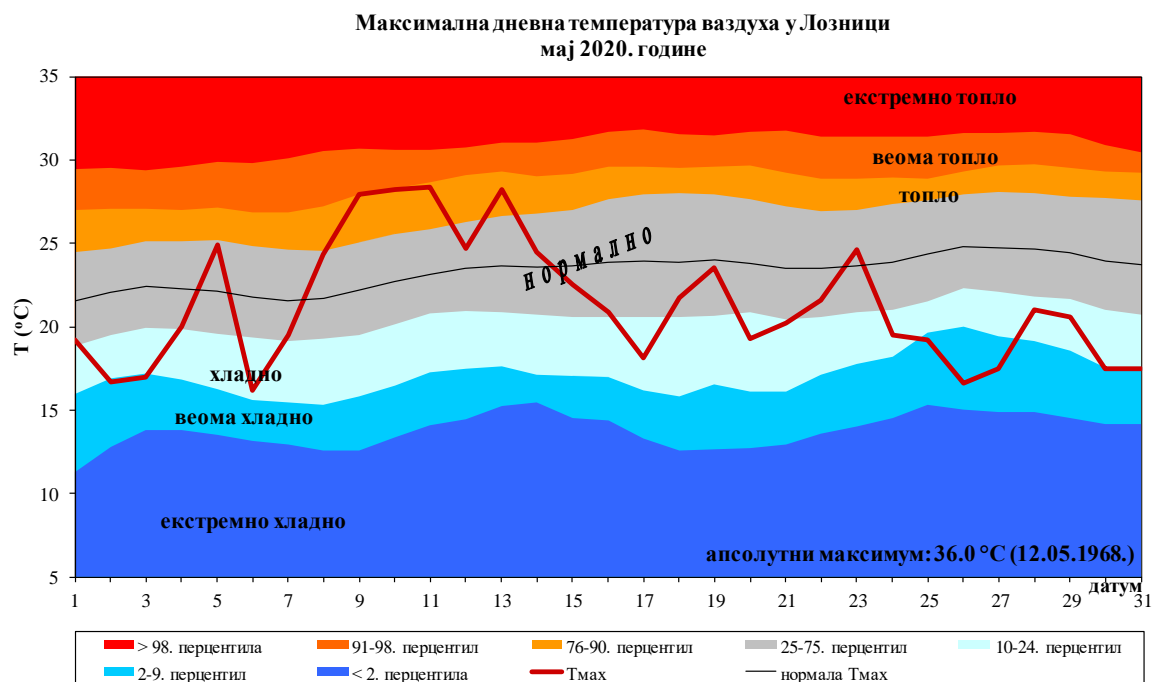
Максимална температура ваздуха

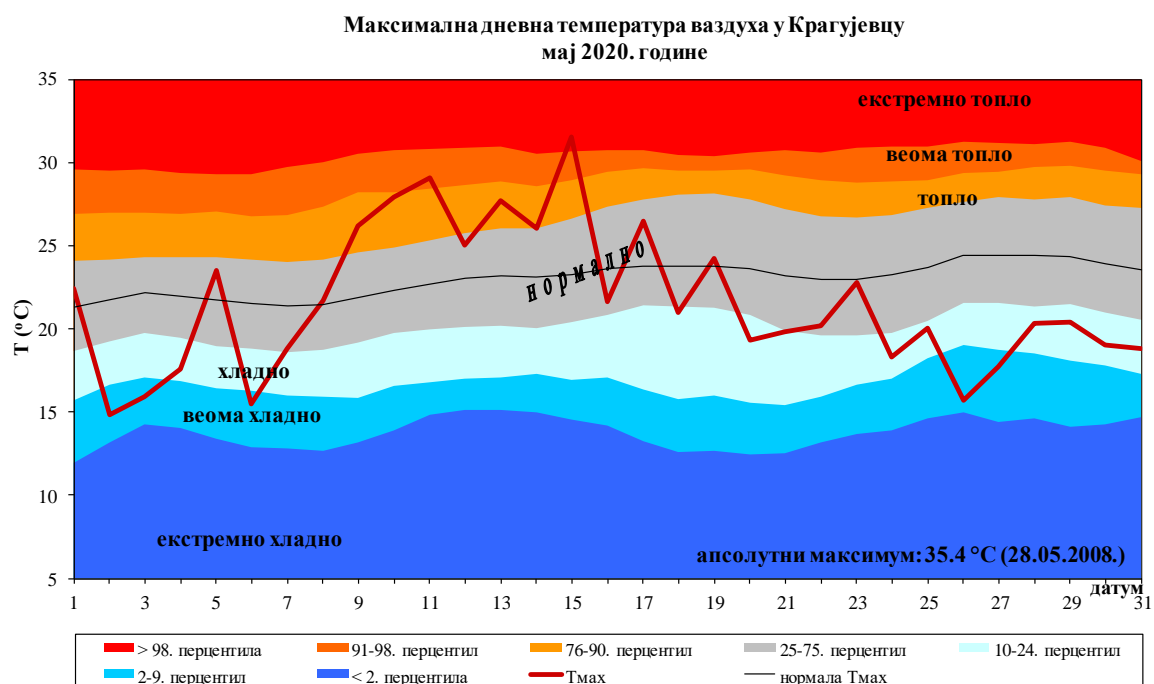
Прилог 9. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Сомбору

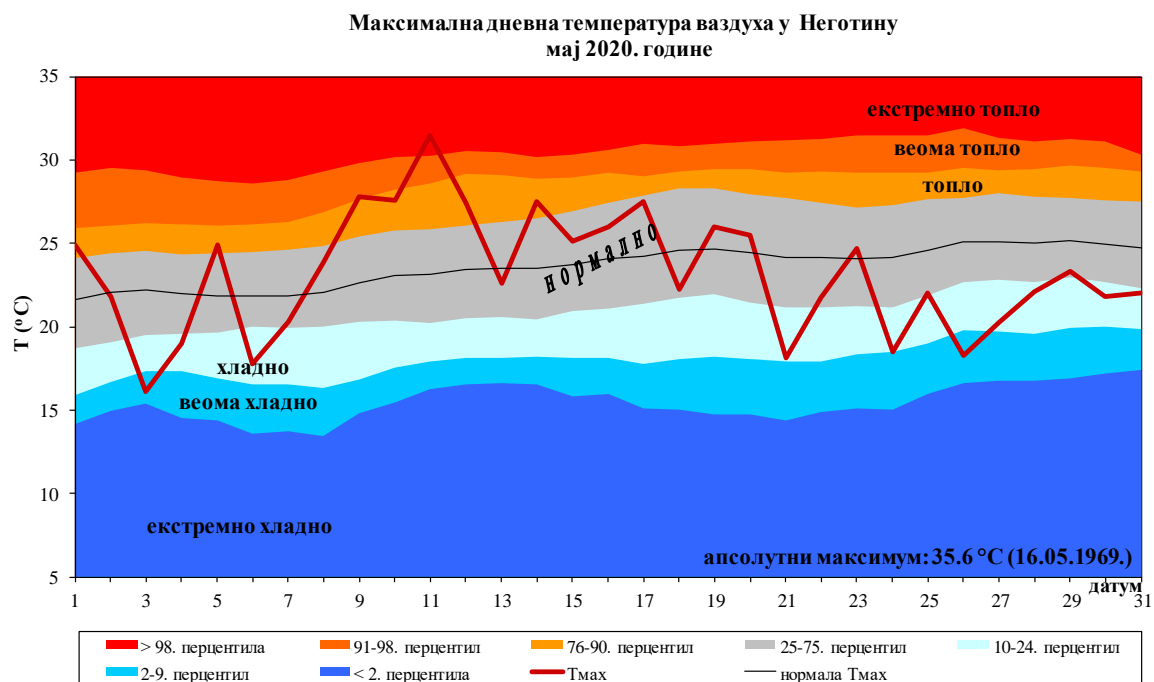
Прилог 10. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Новом Саду

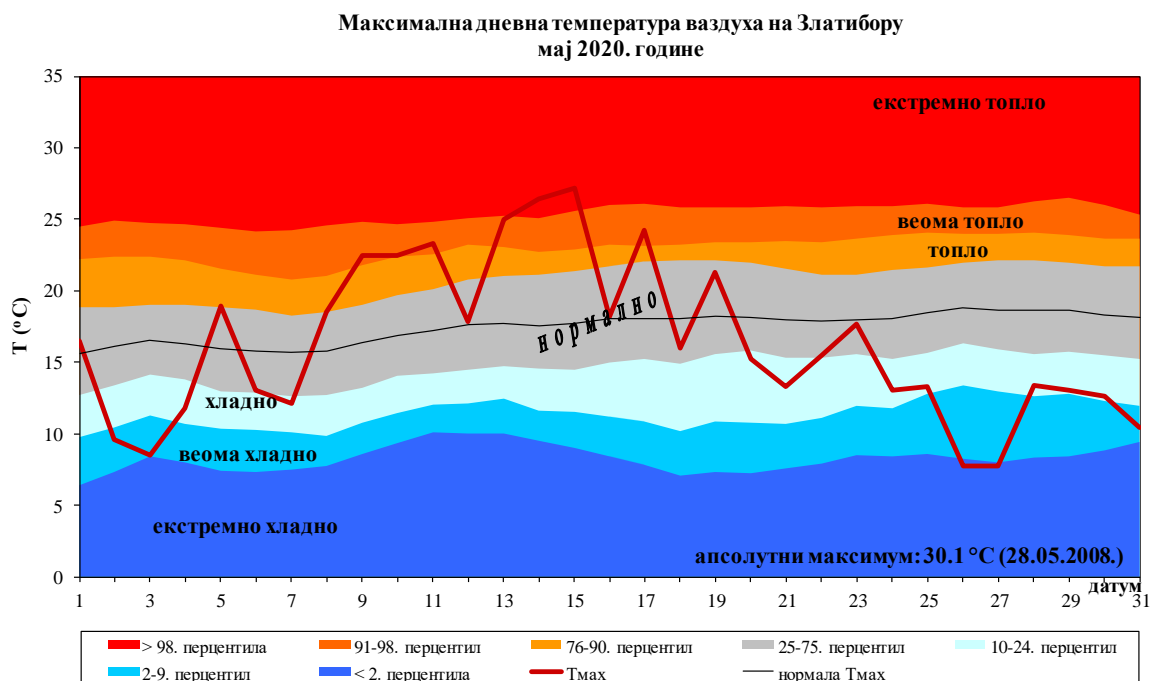
Прилог 11. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Лозници

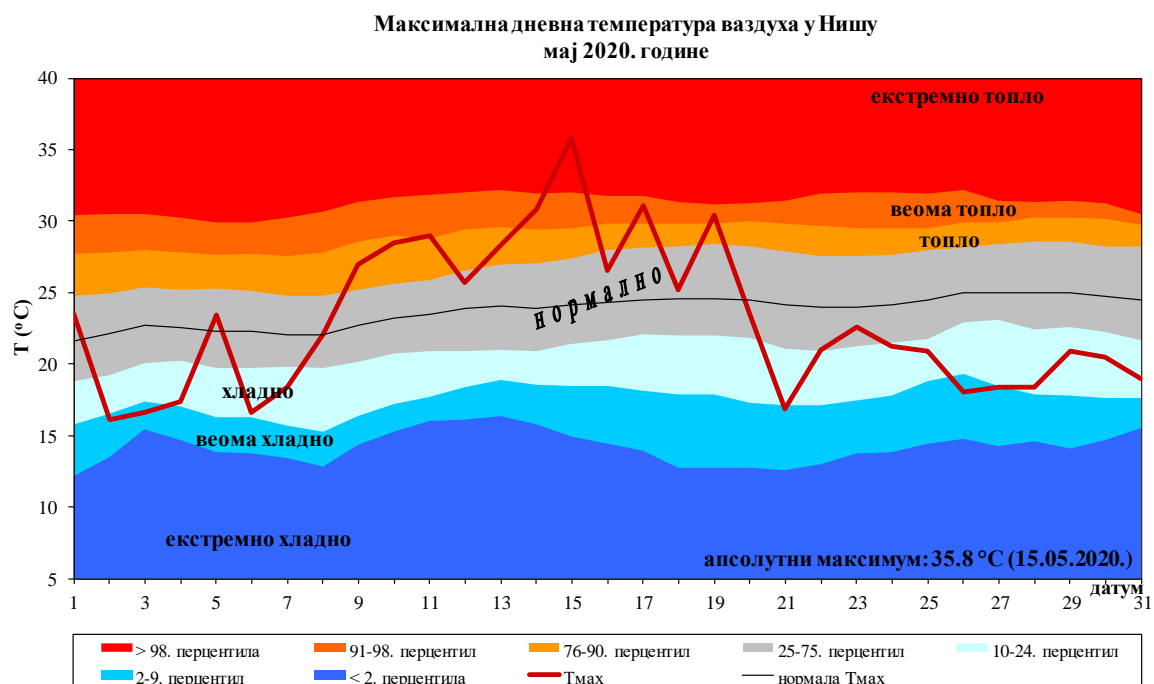
Прилог 12. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Крагујевцу

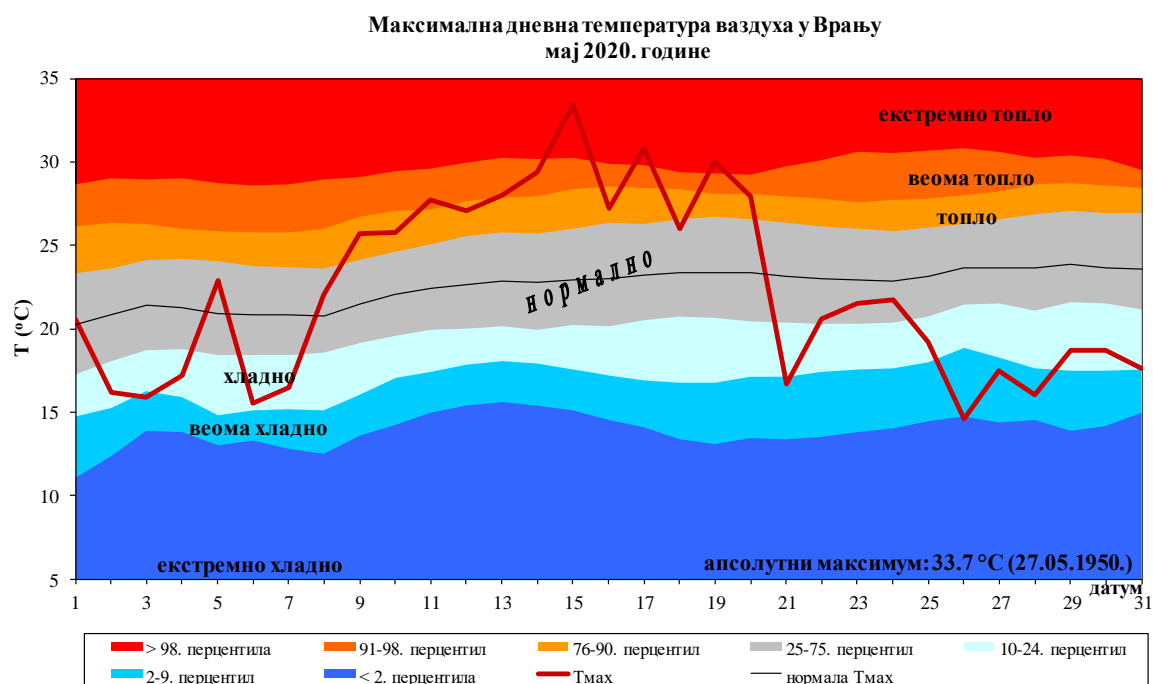
Прилог 13. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Неготину

Прилог 14. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перценти на Златибору

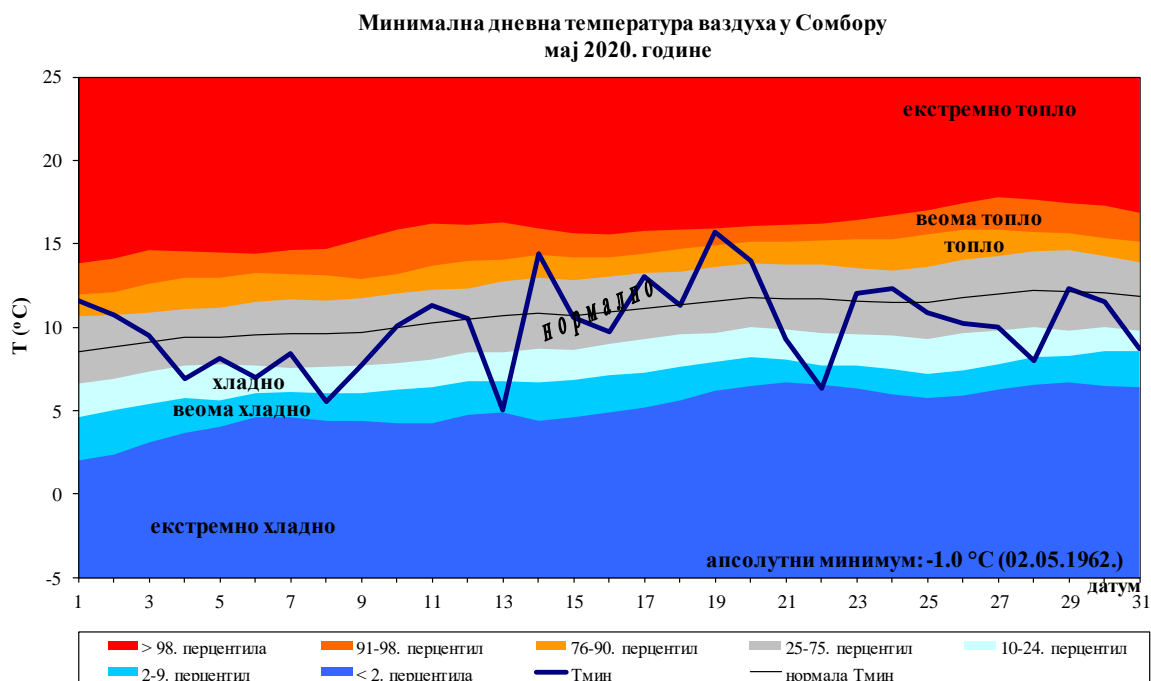

Прилог 15. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Нишу

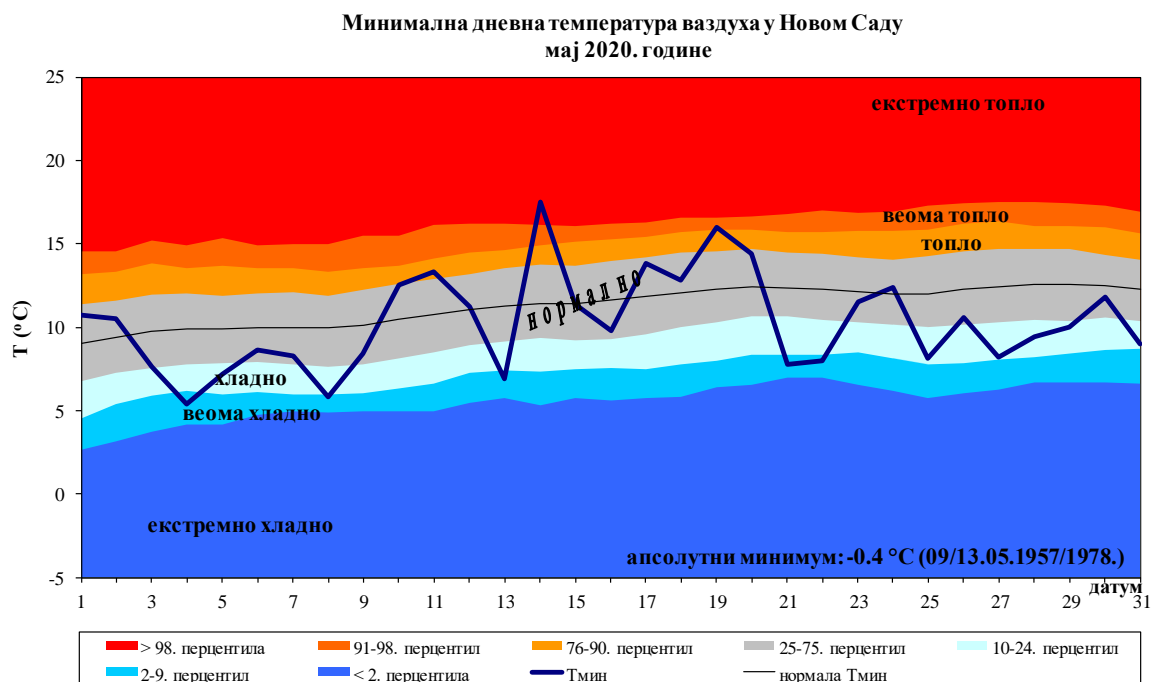

Прилог 16. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Врању

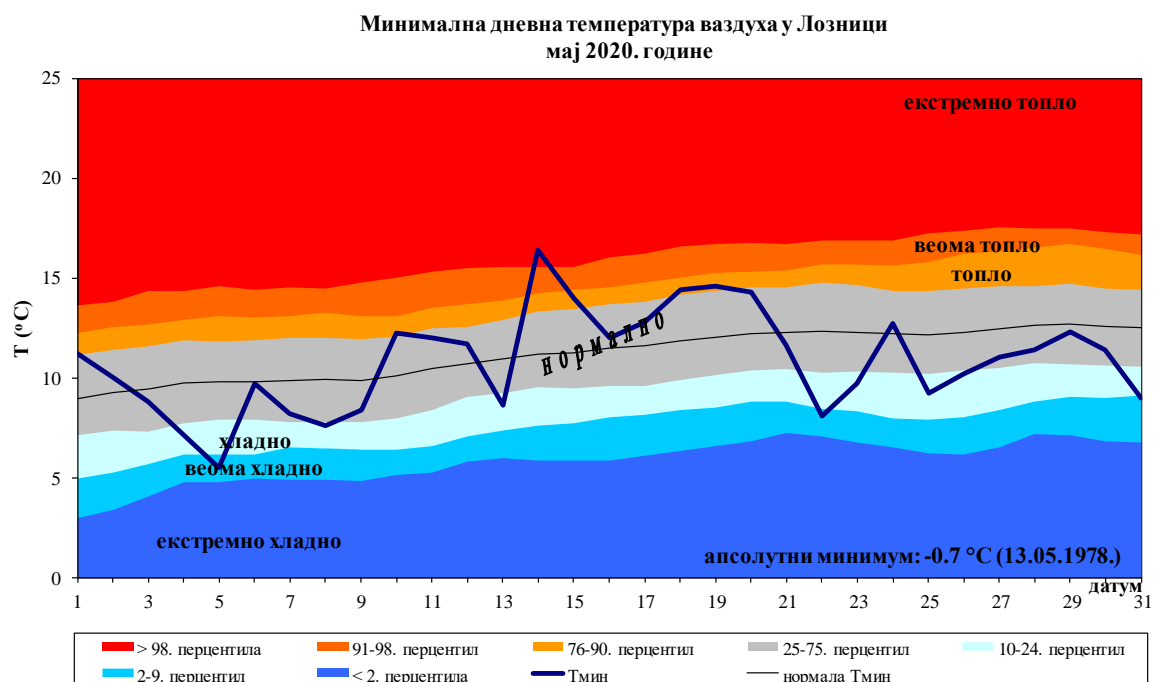
Минимална температура ваздуха

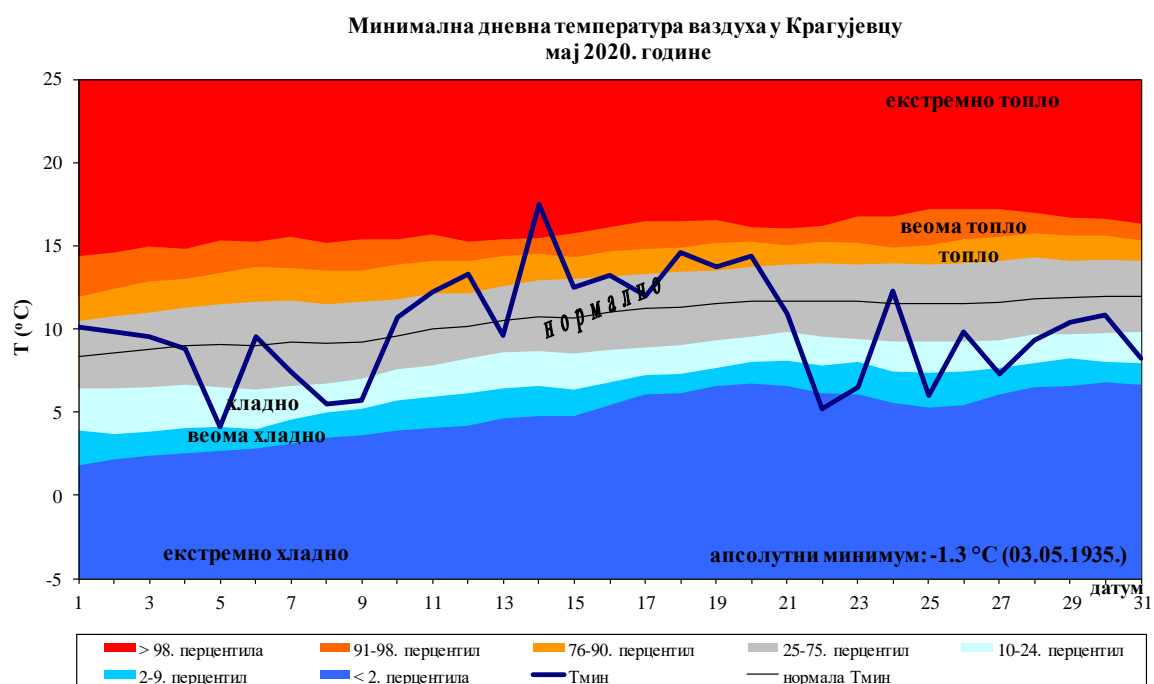
Прилог 17. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Сомбору

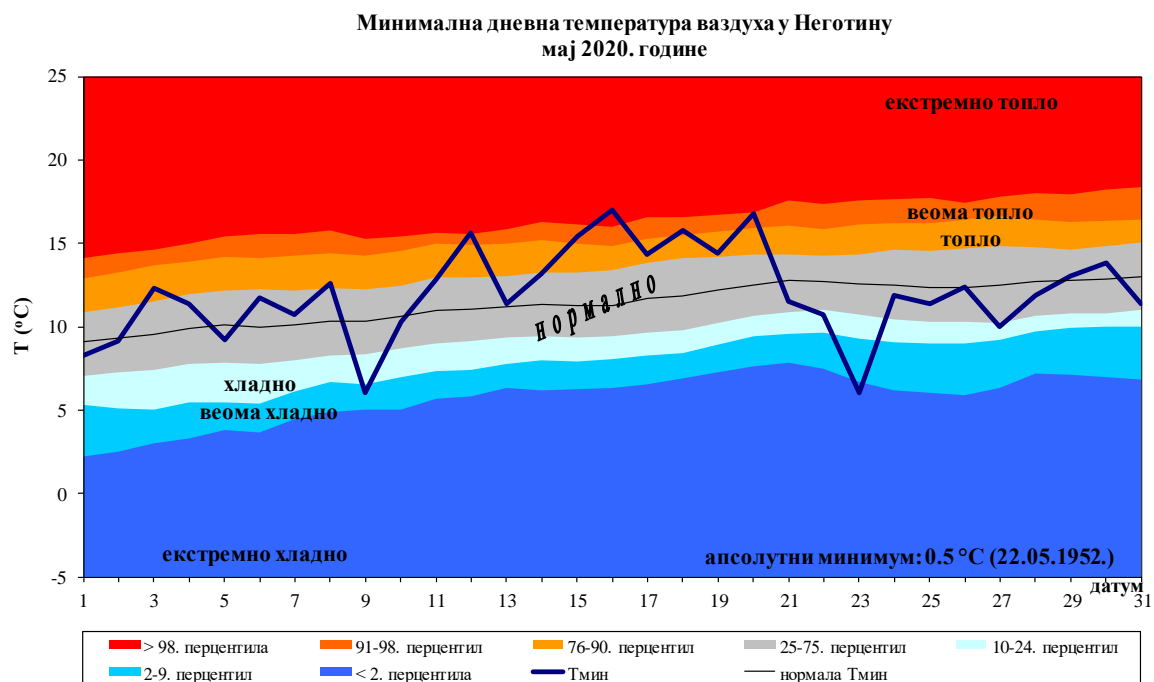
Прилог 18. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Новом Саду

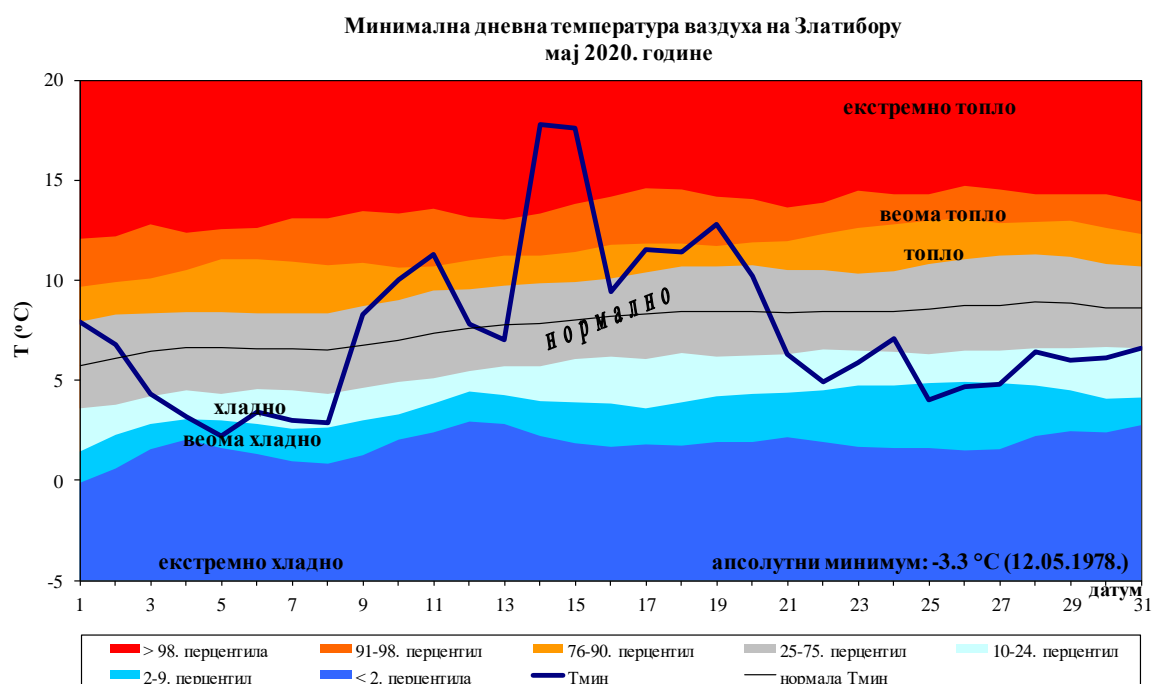
Прилог 19. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Лозници

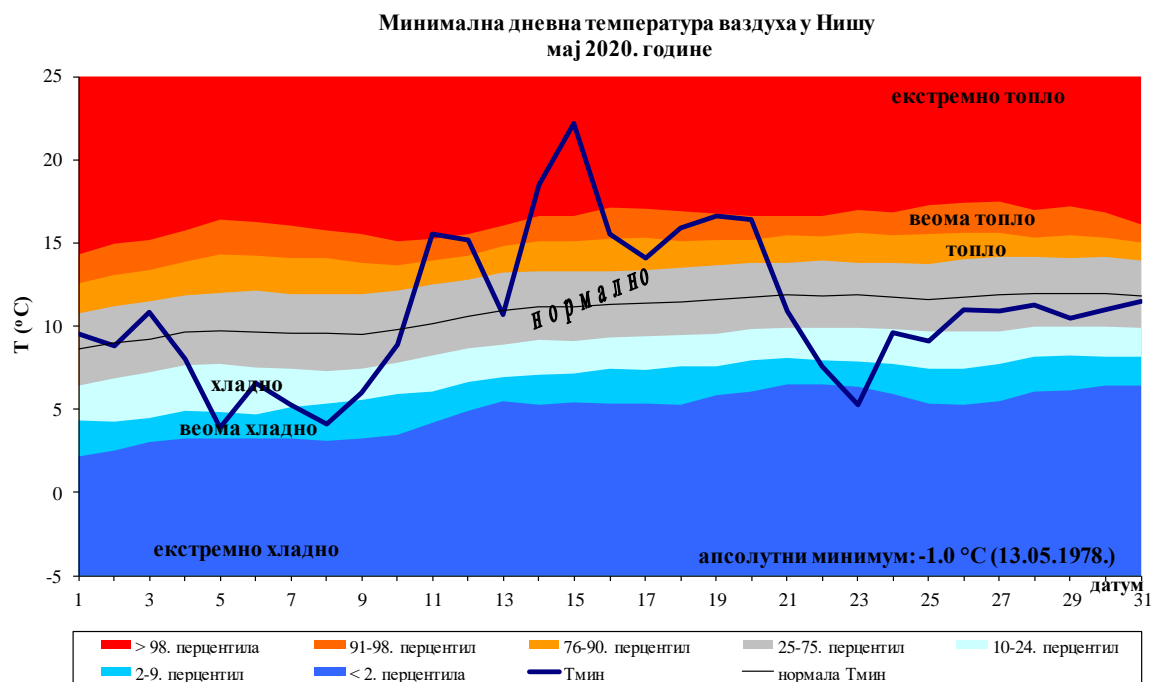
Прилог 20. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Крагујевцу

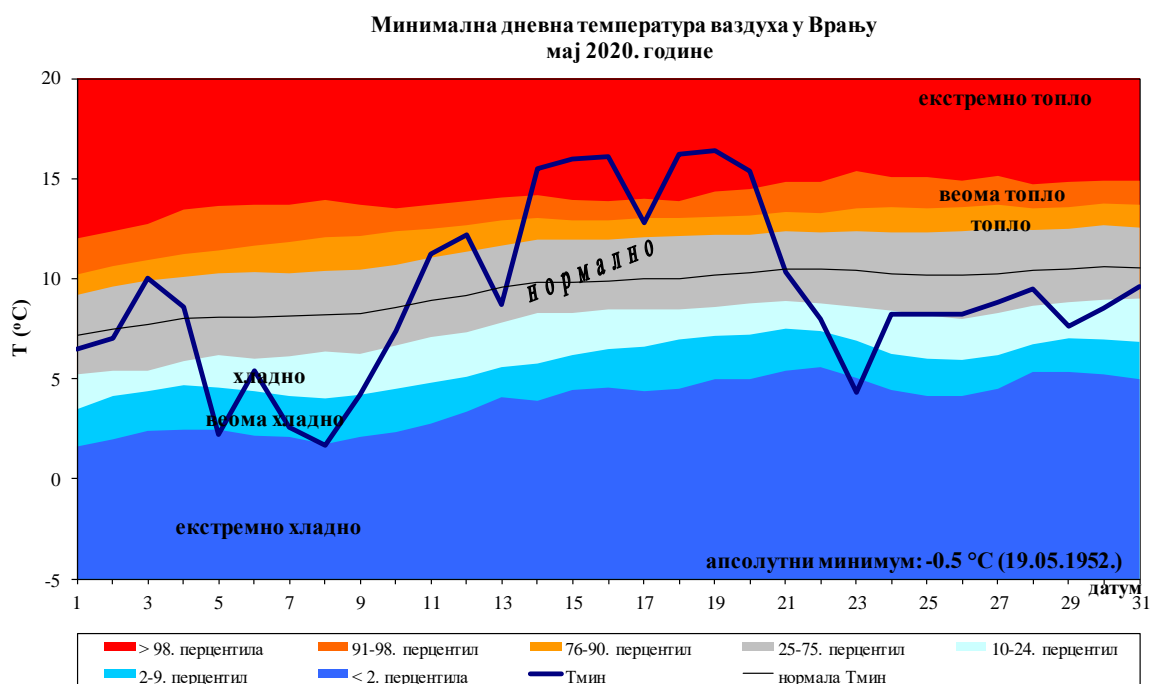
Прилог 21. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Неготину

Прилог 22. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили на Златибору

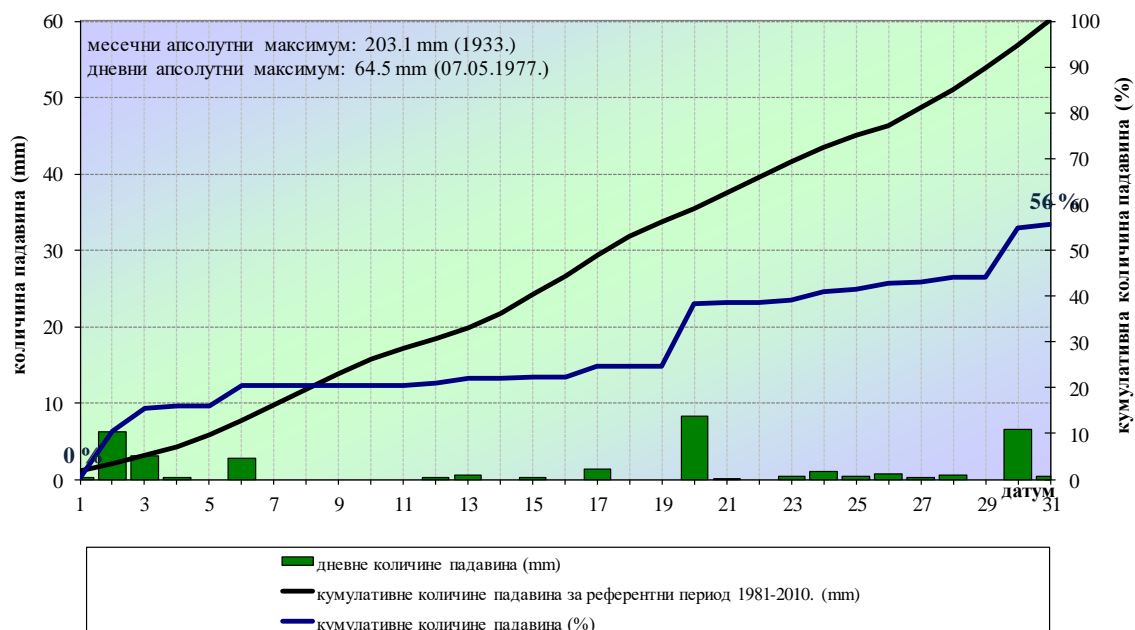
Прилог 23. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Нишу

Прилог 24. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Врању

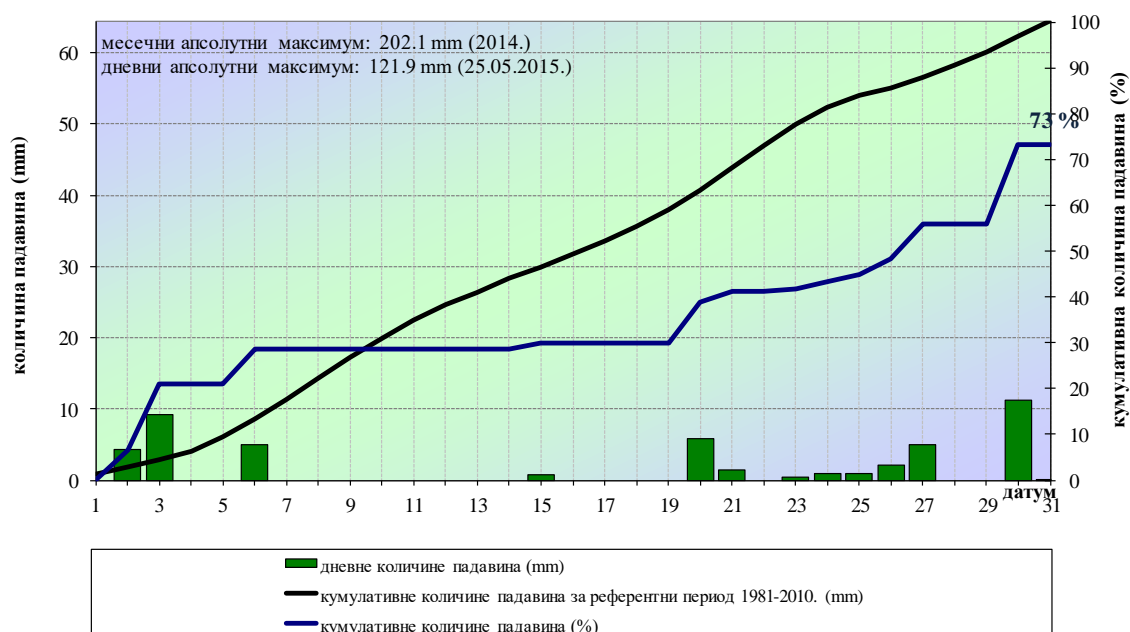
Падавине

Дневне и кумулативна количина падавина у Сомбору

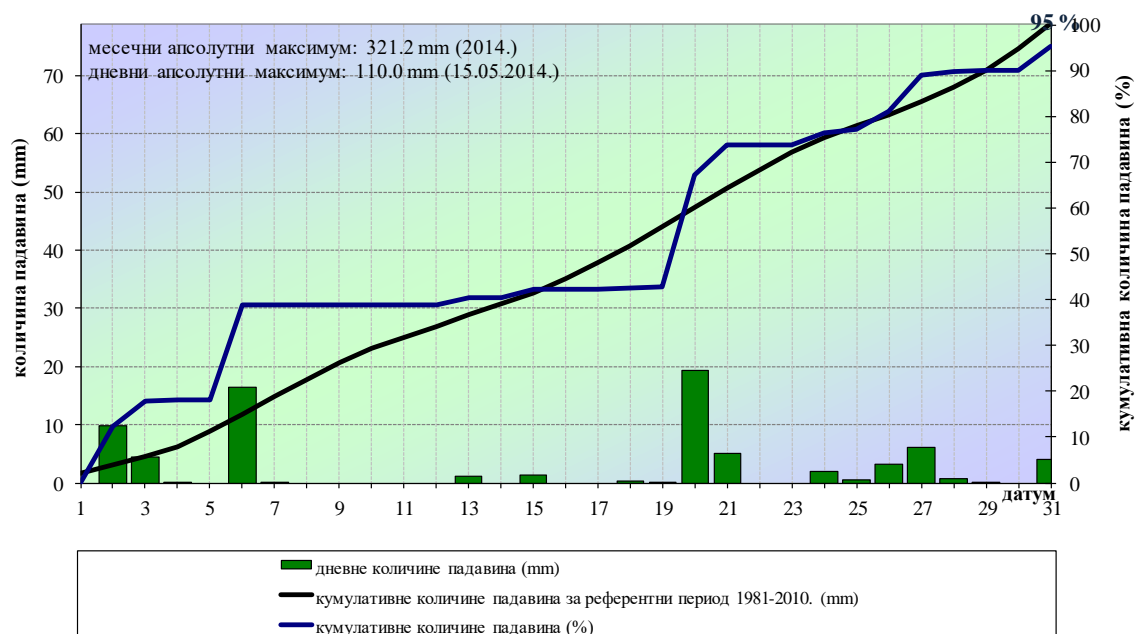
Прилог 25. Дневне и кумулативне количине падавина у Сомбору

Дневне и кумулативна количина падавина у Новом Саду

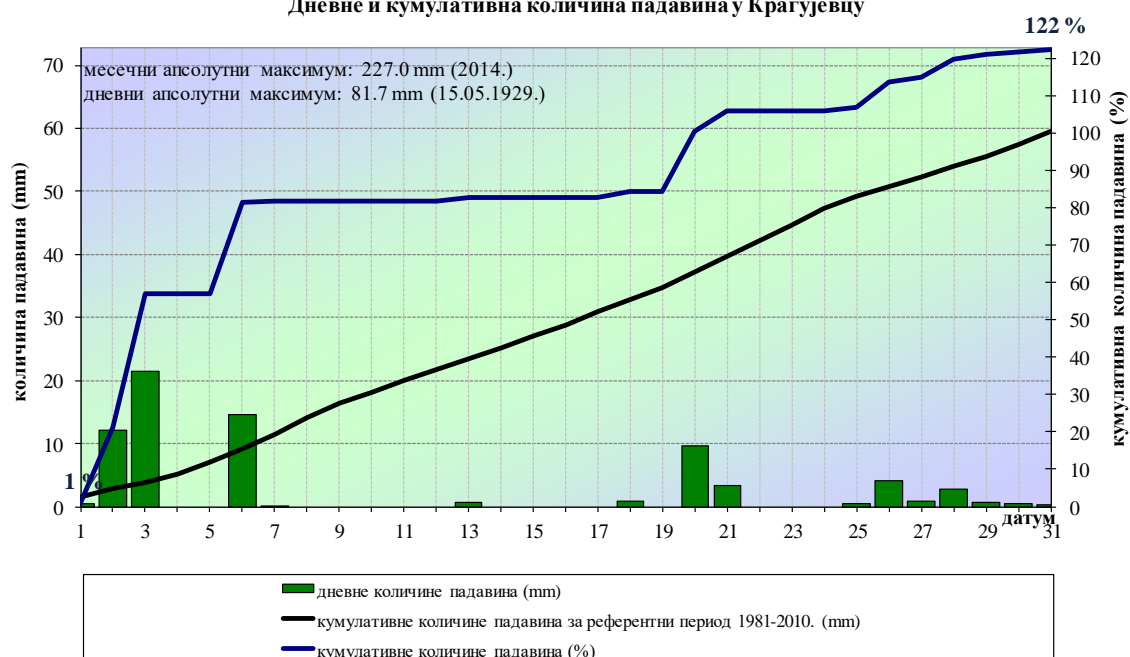
Прилог 26. Дневне и кумулативне количине падавина у Новом Саду

Дневне и кумулативна количина падавина у Лозници

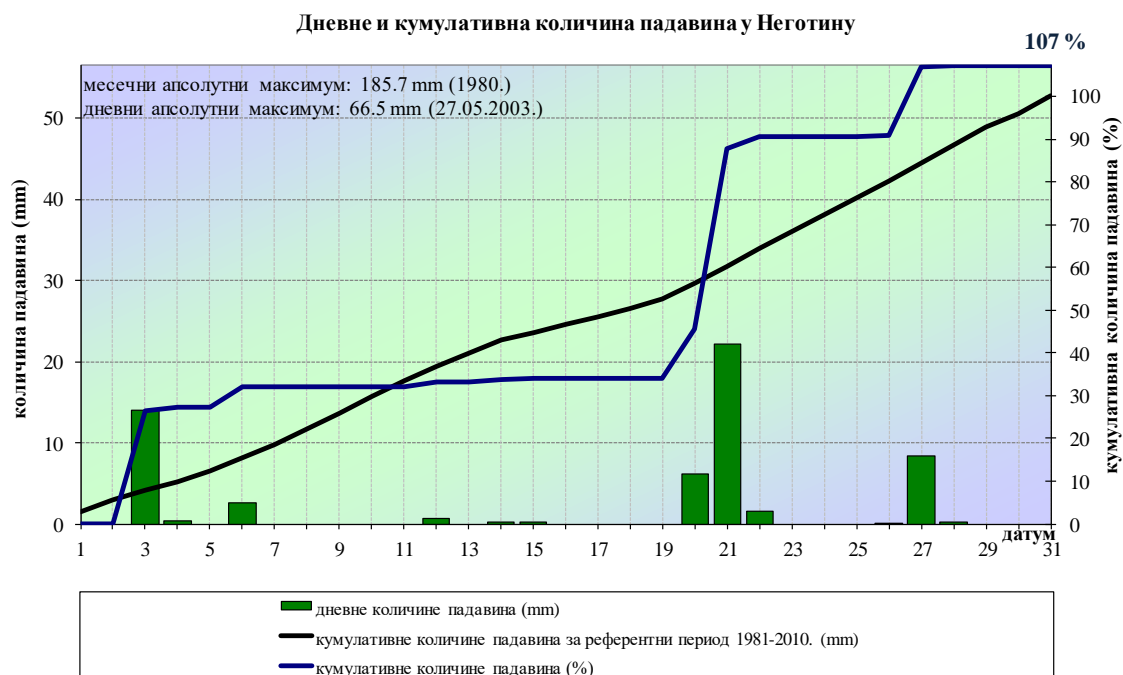

Прилог 27. Дневне и кумулативне количине падавина у Лозници

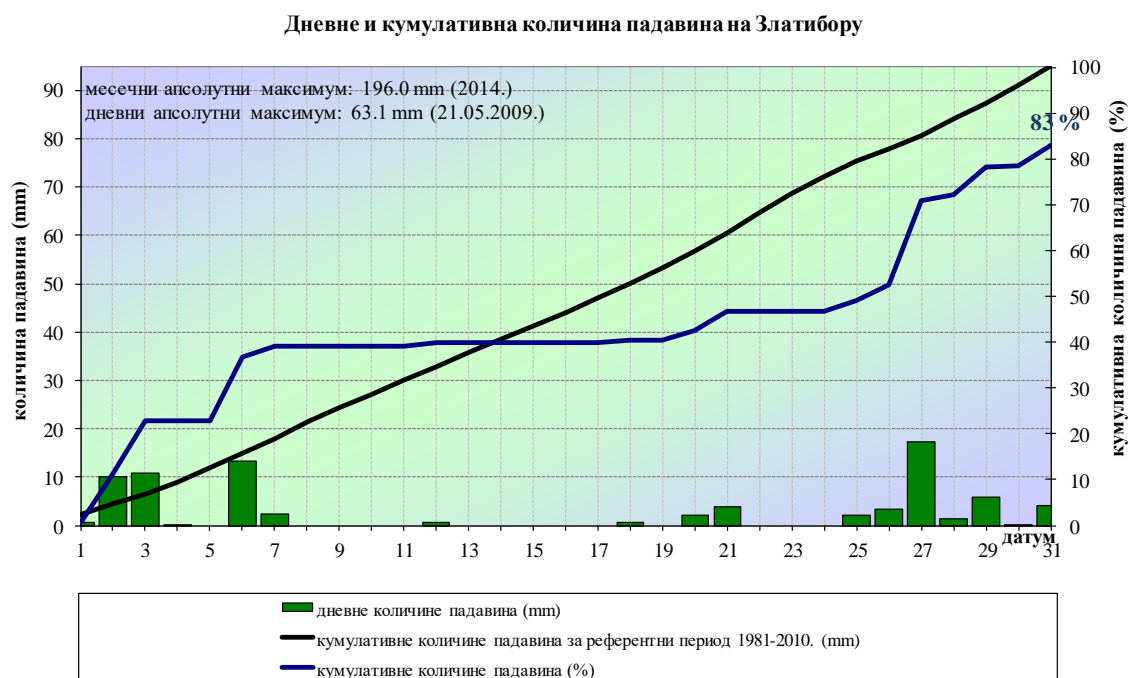
Дневне и кумулативна количина падавина у Крагујевцу

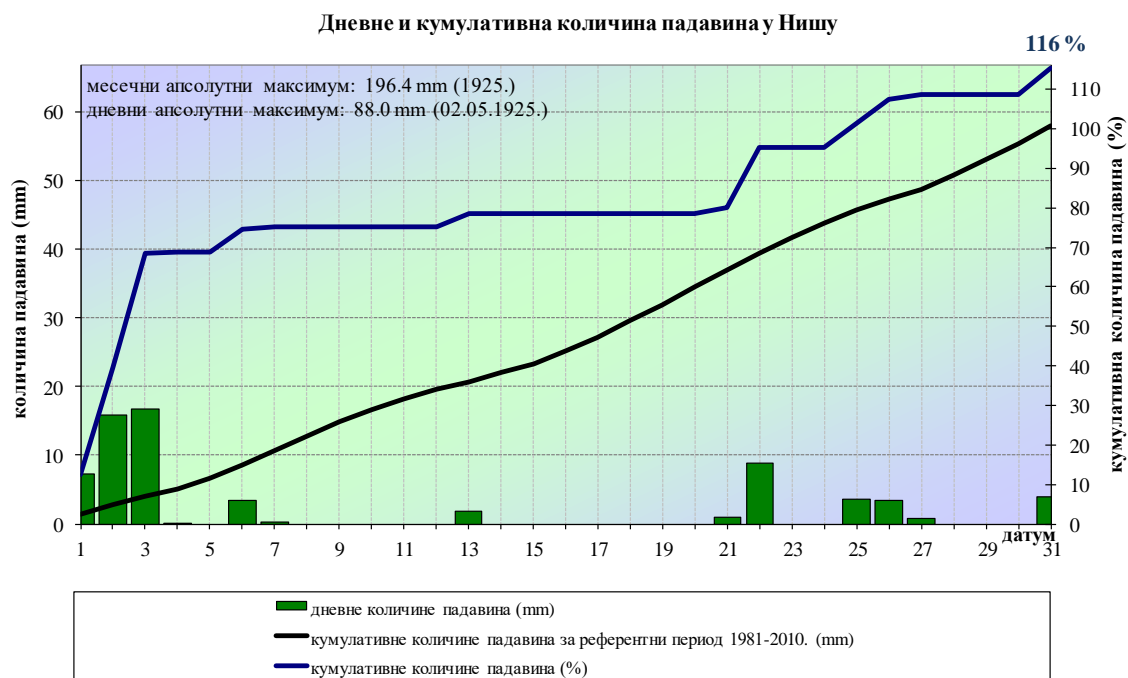
Прилог 28. Дневне и кумулативне количине падавина у Крагујевцу

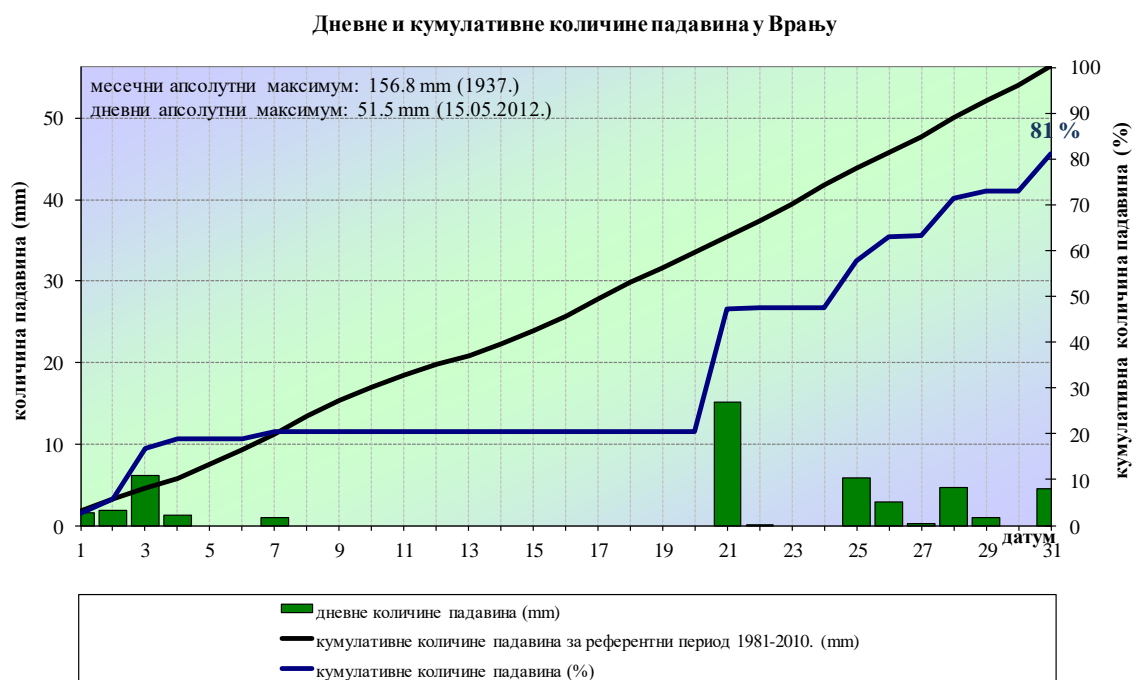
Прилог 29. Дневне и кумулативне количине падавина у Неготину

Прилог 30. Дневне и кумулативне количине падавина на Златибору

Прилог 31. Дневне и кумулативне количине падавина у Нишу

Прилог 32. Дневне и кумулативне количине падавина у Врању